

Antras Pažangos Vajus

Visur darbas eina
didžiausiu smarkumu

Brolis JONAS AYMANAS, pasveikęs, pamatė, kad jį pralenkė brolis JUSTINAS MICKEVIČIUS iš Broekton, Mass. Ėmėsi vėl darbo ir jam neilgai truko prisivyti brolių Mickevičių. Jis pasiekė penkto laipsnio ir varysis, kad pasiektų šešto laipsnio.

Nenuilstanti darbininkė sesuo K. KATKEVIČIENĖ pirmutinė Chicagoje pasiekė ketvirto laipsnio. Brolis A. LAURUTANAS taip pat Chicagoje pasiekė trečio laipsnio. Į vajuos pabaigą vėl pradėjo savo žinomą darbštumą pasirodyti brolis V. A. KERSEVIČIUS Scrantone, ir pasiekė trečio laipsnio, kuriame jis neketina sustoti. Antro laipsnio Chicagoje pasiekė sesuo K. MANKIENĖ.

Darbas visur dabar eina didžiausiu smarkumu. Iš visų pusių gauname pareikalavimų atsiųsti vis daugiau ir daugiau aplikacijų blankų.

PENKTAS LAIPSNIS

J. AYMANAS 38 kp., Brooklyn, N. Y.
JUSTINAS MICKEVIČIUS 17 kp., Brockton, Mass.

KETVIRTAS LAIPSNIS

K. Katkevičienė 134 kp., Chicago, Ill.
P. Kučinskas 352 kp., Detroit, Mich.
C. K. Pikiel 195 kp., Pittsburgh, Pa.

3 LAIPSNIS

Karaliūnienė ir Ivoškienė 192 kp., New Kensington, Pa.
J. Kaulinas 238 kp., Chicago, Ill.
B. Kebaitienė 352 kp., Detroit, Mich.
V. A. Kerševičius 30 kp., Scranton, Pa.
A. Laurutanas 63 kp., Chicago, Ill.
P. Račila 57 kp., Worcester, Mass.

2 LAIPSNIS

M. D. Bagočienė 175 kp., Arlington, Mass.
Petras Laban 124 kp., Hartford, Conn.
J. Kasputis ir Vaičiūnas 212 kp., Kenosha, Wis.
A. Maliauskas 299 kp., Rumford, Maine
K. Mankienė 134 kp., Chicago, Ill.
S. Mockus 43 kp., So. Boston, Mass.
A. M. Praškevičius 14 kp., Cleveland, Ohio
J. Pučkorius 139 kp., Chicago, Ill.
P. B. Simanaukas 341 kp., Rhinelander, Wis.
M. Stakionis 41 kp., Lawrence, Mass.
J. Tvaronaitis 207 kp., Manchester, Conn.
Wm. Wasukonis 200 kp., Detroit, Mich.

1 LAIPSNIS

K. Develkis 301 kp., Cicero, Ill.
F. Domash 363 kp., St. Louis, Mo.
M. Domash 214 kp., St. Louis, Mo.
M. Kemzura 17 kp., Montello, Mass.
J. Klučinskas 164 kp., Frackville, Pa.
A. Kriaučialis 318 kp., Worcester, Mass.
A. Lukoševičius 152 kp., Brooklyn, N. Y.
S. Masytė 352 kp., Detroit, Mich.
E. Molienė 352 kp., Detroit, Mich.
S. Petrušis 43 kp., So. Boston, Mass.
J. Stankus 277 kp., Leechburg, Pa.
J. Survilas 191 kp., E. Cambridge, Mass.
J. Taurinskas 359 kp., Dorchester, Mass.
J. M. Tumavičienė 355 kp., Norwood, Mass.
A. Zimkus 142 kp., New Haven, Conn.

DAR NEPASIEKĖ PIRMO LAIPSNIO
(bet greit ketina pasiekti)

P. Andrejunas 305 kp., Manchester, N. H.
K. Andruškevičius 98 kp., Tower City, Pa.
J. Andriūšis 35 kp., Wilkes Barre, Pa.
O. Aukštakalnienė 210 kp., Williamstown, Pa.
M. K. Aušriūtė 126 kp., New York, N. Y.
P. Balčikonis 50 kp., Binghamton, N. Y.
A. Banišauskas 13 kp., Minersville, Pa.
V. Baranaukas 227 kp., Des Moines, Iowa
J. Baršketis 92 kp., Courtney, Pa.
A. Bernotas 42 kp., Grand Rapids, Mich.
B. Brazaičiūtė 132 kp., Seltzer, Pa.
P. Brazaitis 359 kp., Dochester, Mass.
J. Brazauskas 14 kp., Cleveland, Ohio
A. Brazauskienė 104 kp., Pittsburgh, Pa.
J. Buchinsky 50 kp., Binghamton, N. Y.
V. Budvidis 352 kp., Ecorse, Mich.
J. Burba 249 kp., So. Boston, Mass.
P. Čeknis 89 kp., E. Chicago, Ind.
St. Čeranka 136 kp., Cleveland, Ohio

Pasaulio Įvykių Savaitinė Apžvalga

"BLITZKRIEG" JAU PRASIDĖJO

Kaip Hitleris
šaliąsiojasi po Europą

Kaip Hitleris ryja vieną po kito kaimo Europoje, parodo ši trumputė kronologinė sutrauka:

Kovo 12, 1938 m. Hitleris pagrobė Austriją.

Rugsėjo 30, 1938 m., sulig Münicho sutarties, Hitleriui leista atsiimti Sudetų kraštą Čekoslovakijoje.

Kovo 14, 1939 m. Hitleris sava valia užėmė visą Čekoslovakiją.

Kovo 22, 1939 m. Hitleris atplėšė Klaipėdą nuo Lietuvos.

Rugsėjo 1, 1939 m. Hitleris su savo naciais įžengė į Lenkiją ir pradėjo Europos karą.

Rugsėjo 3, 1939 m. Anglija ir Prancija paskelbė Vokietijai karą.

Rugsėjo 27, 1939 m. vokiečiai jau buvo užėmę Varšavą ir jau buvo po Lenkijos.

Rugsėjo 28, 1939 m. vokie-

čiai ir rusai susitarė kiek ir kam paimti Lenkijos.

Balandžio 28, 1940 m. Hitleris okupavo Daniją ir įsiveržė į Norvegiją.

Gegužio 3, 1940 m. sąjungiečiai pasitraukė iš pietinės ir vidurinės Norvegijos į šiaurę.

Gegužio 10, 1940 m., Hitleris, sulaukęs nekariavimo sutarties, įsiveržė į Lunsenburgą, Olandiją ir Belgiją, ir tą dieną prasidėjo senai lauktas vokiečių "blitzkrieg" (žaibinis karas).

Užpuolimas Luksenburgo,
Olandijos ir Belgijos

Gegužio 9 dienos vakare Vokietijos vyriausybė Berlyne žiūrėjo Italijos diktatoriaus Benito Mussolinio parašyto veikalo "Cavour". Hitleris tą patį vakarą taipgi Berlyne žiūrėjo į kokią tai jud. Berlyne viskas išrodė ramu. Bet tuo pačiu tarpu Luksenburgo,

Olandijos ir Belgijos parubėžuose gužėjo Vokietijos kariuomenės būriai, klegėjo tankai ir kanuolės, urzgė lėktuvai ir laukė karinės vyriausybės įsakymo pradėti pulti tas ramiąsias valstybes, kurios nenorėjo jokio karo. Ir gegužio 10 dienos pavakary vokiečiai tą puolimą pradėjo. Šių nekalbų valstybių užpuolimą už kelių valandų "išaiškino" Vokietijos užsienio reikalų ministras von Ribbentrop. Esą, sąjungiečiai rengėsi pirmiau šias valstybes užpulti, tai vokiečiai jiems užbėgo už akių Luksenburgo, Olandijos ir Belgijos "neutralumą apginti". Bet panašiai vokiečiai aiškino si ir tuomet, kai okupavo Daniją ir kai įsiveržė į Norvegiją. Šias tris valstybes vokiečiai užpuolė visu žiaurumu, be jokio pasigailėjimo tų valstybių žmonių ir turto.

Užpuoltosios prisirengė

Daniją vokiečiai užpuolė neprisirengusią. Faktinai užpuolė

miegant, nes užpuolimas pradėta anksti rytą. Tokioje padėtyje rado ir Norvegiją. Bet kiek skirtingesnę padėtį vokiečiai randa Olandijoje ir Belgijoje, nekalbant jau apie mažutę valstybę Luksenburgą, kuri turi taipgi mažutėlę kariuomenę.

Belgija iš vokiečių pasimokino 1914 metais, kuomet tą šalį kaizerio kryžiuočiai nuteriojo. Po Pasaulinio Karo Belgija rengėsi. Turėdama tokią "gerą" draugą kaimyną, kaip Vokietiją, nesnaudė ir Olandija. Jos abidvi yra prisirengusios. Netik Vokietijos parubėžuose, bet visame krašte pilna fortifikacijų, tankoms spąstų, vandens užtvarų, kulkosidžių lizdų ir tt.

Olandija ir Belgija, sykiu paėmus, turi apie 17,000,000 gyventojų. Iki geriausio laipsnio išlavintos kariuomenės Olandija turi apie 40,000, o Belgija — apie 850,000. Tų dviejų šalių kariuomenės pasitaruoju laiku bile dieną tikė-

josi vokiečių užpuolimo. Tačiau Olandija ir Belgija neturi per daug sunkiosios artilerijos, priešlėktuvinių kanuolių. Bent neturi tiek, kad lengvai galėtų atlaikyti vokiečių draskunų militarinę mašiną. Ypač sunku būtų atsilaikyti be pašalinės paramos, kurią šiuo tarpu Olandijai ir Belgijai visomis galėmis teikia francuzai ir anglai.

Pradžią užpuolimo

Prisirengę vokiečiai, į Olandiją ir Belgiją leidosi visu pragaringu smarkumu. Mekanizuotai kariuomenei vos spėjus peržengti tų valstybių rubėžius, sykiu leidosi ir kariški lėktuvai, kurie pirmiausia puolė olandų ir belgų karo lėktuvų bazes. Kiti vokiečių lėktuvai nešė į gilumą Olandijos ir Belgijos kareivius su parašūtais ir juos mėtė netoli tų vietų, kur bombanėšiai bombardavo lėktuvų bazes. Transporto lėktuvai į puolamas vietas atnešė kariuomenės, kad tokiu būdu žaibo greitumu užėmus vidury šalių strategines pozicijas. Kitos kariuomenės dalys leidosi skersai per Olandiją ir Belgiją.

Olandai ir belgai suskubogintis. Parubėžių kariuomenės stėjo prieš užpuolikus. Priešlėktuvinės kanuolės pradėjo į vokiečių lėktuvus "spjaudyti". Olandijoje paleistos vandens užtvankos. Abidvi valstybės tuoju atsisaukė į Pranciją ir Angliją paramos. Anglijos ir Prancijos kareiviai pasileido link Belgijos ir netrukus susijungė su belgų kariuomene.

Olandijoje ir Belgijoje prasidėjo senokai lauktas karo pragaras. Abiejose šalyse jau žuvo nemaža vienu ir kitų gyvybių. Olandijoje ir Belgijoje dega žmonių gyvenimai ir griuva vokiečių kanuolėmis ir iš lėktuvų paleistomis bombomis ardomi miestai. Luksenburgas jau vokiečių naguose.

Kam Hitleris užpuolė
nekalbas valstybes

Tarpe Vokietijos su Prancija ir Anglija karas rugsėjo 3 d., 1939 m., prasidėjo vakarų fronte. Tas frontas kaip vokiečių, taip ir francuzų stipriai apginkluotas. Francuzai ten turi Maginot "nepereinamas" fortifikacijas, vokiečiai ten turi tokias pat fortifikacijas. Pačioje pradžioje karo francuzai buvo užėmę kiek Vokietijos žemės. Vėliau nusitarė pasitraukti ir tai padarė. Po to vakarų frontas "miegojo". Bet vokiečiai nori įsiversti į Pranciją. Jie taipgi nori buti arti Anglijos, kad lengviau galėtų pulti iš oro jos miestus ir strateginius punktus. Perėjimas į Pranciją galimas per Belgiją. Atsidūrimui arčiau Anglijos — reikia užimti Olandiją, iš kurios pakraščius šiaurės juroje tik apie 50 mylių į Angliją. Tuo tikslu Hitleris, nepaisydamas jokių sutarčių, perkuno smarkumu trenkė į tas valstybes.

Užpuolus vokiečiams Luksenburgą, Olandiją ir Belgiją, Prancijos vyriausios karo vadai, Gamelin, išleido pareiškimą:

"Nuo praeito spalio mėnesio lauktas puolimas jau (Užbaigta ant 8 pusl.)

Tėvynė

The Lithuanian Weekly
PUBLISHED EVERY FRIDAY
By the Lithuanian Alliance
of America

KL. JURGELIONIS,
Editor
DR. M. J. VINIKAS,
Business Manager

YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States \$1.50
To Foreign Countries \$2.00
307 W. 30-th St., New York, N. Y.
Tel. LACKAWANNA 4-5029

PILDOMOSIOS TARYBOS IR PASTOVIŲJŲ KOMISIJŲ ADRESAI

Pildomoji Taryba:

ADV. F. J. BAGOCIUS, pres.,
253 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

J. K. MAZUKNA, vice pres.,
1225 W. North Ave.,
N. S. Pittsburgh, Pa.

DR. M. J. VINIKAS, sek.,
307 W. 30-th St.,
New York, N. Y.

ADV. K. P. GUGIS, išdin.,
3323 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

DR. J. S. STANESLOW, dr. kvet.,
95 N. Main St.,
Waterbury, Conn.

S. MOCKUS, išdo glob.,
722 E. 7-th St.,
So. Boston, Mass.

M. MIKUZITE, išdo glob.,
2121 N. Western Ave.,
Chicago, Ill.

Istatų Komisija:
DR. A. MONTVIDAS,
2400 Madison St.,
Chicago, Ill.

ADV. J. J. GRISH,
4631 So. Ashland Ave.,
Chicago, Ill.

P. DARGIS,
25 Strauss St.,
Pittsburgh, Pa.

Finansų Komisija:
J. P. VARKALA,
3241 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

K. PIJELIS,
629 — 54-th St.,
Pittsburgh, Pa.

A. S. TRECIOKAS,
314 Walnut St.,
Newark, N. J.

Kontrolės Komisija:
J. V. GRINUS,
3129 Richmond St.,
Philadelphia, Pa.

KUN. M. VALADKA,
1743 N. Summer Ave.,
Scranton, Pa.

J. TAREILA,
826 Bank St.,
Waterbury, Conn.

SLA Stovio, Skundų ir
Apeliacijų Komisija:
S. BAKANAS,
2404 Charles St.,
N. S. Pittsburgh, Pa.

P. B. BALCIKONIS,
67 Court St.,
Binghamton, N. Y.

ADV. K. JURGELA,
359 Union Ave.,
Brooklyn, N. Y.

Apšvietos Komisija:
DR. P. GRIGAITIS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

M. VADILA,
814 W. 33-rd St.,
Chicago, Ill.

J. MILAUSKAS,
918 Woodward Ave.,
McKees Rocks, Pa.

Labdarybės Komisija:
DR. M. J. VINIKAS,
307 W. 30-th St.,
New York, N. Y.

V. J. KOLICIENE,
2222 Forbes St.,
Pittsburgh, Pa.

M. PAUKSTIENE,
2020 Fell Street,
San Francisco, Cal.

Sveikatos Komisija:
DR. P. ZALATORIS,
6600 So. Arzellan Ave.,
Chicago, Ill.

DR. S. A. SLAKIS,
6733 Chandon Ave.,
Chicago, Ill.

DR. I. B. BRONUSAS,
3037 O'Donnell Street,
Baltimore, Md.

Jaunuolių Komisija:
K. MICHELSONAS,
741 McDonough St.,
Brooklyn, N. Y.

O. ZORSKAITĖ,
1709 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.

V. BUKANAITIS,
104-40 — 117-th St.,
Richmond Hill, L. I. N. Y.

Prieglaudos Komisija:
W. J. MORRIS,
839 Arianna Ave.,
Grand Rapids, Mich.

K. POCIUS,
12048 S. Halsted St.,
Chicago, Ill.

J. BRAZUSKAS,
17908 Mapleliffe Rd.,
Cleveland, Ohio

Išdininko K. P. Gugio pareiškimas

TĖVYNĖS 18-tame numeryje, kurį gavau vakar, Redakcija prirašė išties puslapi "dumojimų" apie SLA finansinę politiką ir S. L. A. investimus. Tie Kl. Jurgelionio "dumojimai" yra atkreipti daugiausia prieš mane, kaip SLA išdininką. Juose yra tiek daug netiesos ir faktų iškraipymų, jog aš esu priverstas reikalauti, kad šis mano pareiškimas tuojau būtų paskelbtas SLA organe.

Aš rašau platesnį paaiškinimą SLA nariams ir ji pateiksiu artimiausiu laiku. Šiuo gi tarpu, kad mano atsakymas galėtų tilpti be atidėlio, pasitenkinu tikrai sekančiais pasiteiginėjimais.

1. Kl. Jurgelionis priklaioja man tokį pat finansinį "diktatorišumą" kokį praktikavęs velionis T. Paukštis, kuris pirkdavęs ir pardavinėdavęs įvairius bondsus pagal savo nuojūrą. Aš čionais nekalbėsiu apie buvusį prieš mane SLA išdininką, bet apie savo išdininkavimą pasakysiu tiek:

Po velionio Paukščio mirties, išdininko pareigas buvo perėmęs brolis S. Gegužis (tuometinis SLA prezidentas), kuris jas ėjo iki sausio 1929 m. Bet bondsai ir kitokie SLA investimentai dar ir tuomet paliko brolio Gegužio rankose. Jisai perdavė juos mano žinion tiksliai birželio mėnesį 1929 m., ir jie buvo įteikti ne man, bet atvežti į Pittsburghą ir padėti banke.

Bondsų pirkime ar kitokių investimentų daryme aš nė vieno žingsnio nedariau be Pild. Tarybos pritarimo, ir faktinai per pirmąjį pusmetį, kol aš nebuvau susipažinęs su tais reikalais, prezidento Gegužio žodis buvo nusveriantis.

2. Kl. Jurgelionis sako, kad tik Pittsburgho seime delegatai patyrė, kokias milžiniškas tranzakcijas aš padaręs "per tris savo išdininkavimo metus, pirkdamas ir parduodamas bondsus Susivienijimo pinigais", kaip tik aš norėjus.

Tai yra netiesa. Jau Chicagos seime, kuris įvyko 1930 m., buvo priimtas nutarimas, kad visuose SLA investimentų klausimuose išdininkas turi veikti pasitaręs su Finansų Komisija. Finansų Komisija, kurios pirmininkas buvo adv. A. Olis, pp. Stungis ir Mačiukas, svarstydavo visus bondsų pirkimo arba pardavimo ir morgičių davimo klausimus, ir aš nesu padaręs nė vieno investimento be jų rekomendacijos.

3. Kl. Jurgelionis rašo, kad "Gugis net nematė reikalo pranešti P. Tarybai, kur jis padėjo pinigų". Ką šis sakinytis reiškia, aš nesuprantu, bet, gal but, Jurgelionis turi galvoti bankus, kuriuose buvo deponuojami SLA pinigai. Nes kitoje vietoje jisai sako: "Ir Paukštis ir Gugis dėjo Susivienijimo pinigų į tokius bankus, kokie tik jiems patiko"; dėjo, girdi, ir į silpną banką SLA pinigų, "jeigu iš toldio banko tikėjosi naudoti".

Nė vieno banko aš nesu pasirinkęs SLA pinigams laikyti negavęs Pild. Tarybos sutikimo. Faktinai mano išdininkavimo laikais buvo parinkti tiksliai šie nauji bankai šitam tikslui: Mellon National Bank (Pittsburgh) — pagal susitarimą su Pensilvanijos Insurance Departmentu; Universal State Bank (kadangi tai buvo lietuvių bankas); Northern Trust Company (Chicagoje) pagal Finansų Komisijos rekomendaciją; Continental Illinois National Bank & Trust Company ir Drovers National Bank (abi Chicagoje) ir First National Bank of Mahanoy City, Pa. (taupymo sąskaita). Visuose atsitikimuose tai buvo padaryta su Pild. Tarybos žinia ir pritarimu.

4. Kalbėdamas apie dabartinę sistemą Susivienijime, Kl. Jurgelionis sako, kad šandien esanti tokia pat "piniginė diktatura", kokia buvusi pirmiausia (kurios, kaip matėme, mano išdininkavimo laikais visai nebuvo), butent: "Su samdytais patarėjais ar be patarėjų jis (t. y. aš, SLA išdininkas) vienas pirkinėja ir pardavinėja bondsus, o Pildomoji Taryba gali tik "užgirti" jo darbus..."

Netiesa. Pildomoji Taryba yra paskyrusi iš savo tarpo Investimentų Komisiją, susidedančią iš trijų narių. Visa Pildoma Taryba, o ne išdininkas vienas, yra pasisamdžiusi finansinių ekspertų firmą (Standard Statistics), be kurios rekomendacijos nėra perkamas arba parduodamas nė vienas bondsas. Savo rekomendacijas ta firma siunčia kartu visiemis trims Investimentų Komisijos nariams, taip kad nė viena tranzakcija negali būti padaryta be visos komisijos žinios. Jeigu yra reikalas, komisijos nariai susižino laiškais, telegramomis. Be to, kiekvienam bondsų pirkimui yra išrašoma "orderis", ant kurio pasira-

šo SLA sekretorius, SLA prezidentas ir SLA išdininkas.

5. Kl. Jurgelionis rašo, kad po Detroito seimo "i bondsų pirkimą 'iškišo' SLA sekretorius M. J. Vinikas, o išdininkas K. P. Gugis pasisamdė pirmą 'patarėją' (tipsterį) Susivienijimo pinigais". Ir girdi, "prasidėjo spekuliacija bondsais arba mainikavimas vieny susprogiusių bondsų ant kitų susprogiusių bondsų".

Viena, čia yra laiko skirtumas. Pirmas finansinis patarėjas (Mr. Breckenridge) buvo pasamdytas dar 1933 m., o ne po Detroito seimo, kuris įvyko 1934 m. Jį samdė ne Gugis. Į Chicago atvyko prezidentas Gegužis, ir jisai kartu su visais Finansų Komisijos nariais ir išdin. Gugiu, laikė konferenciją, kurioje ir buvo nutarta pasisamdyti finansinį patarėją. Breckenridge buvo paimtas pagal Finansų Komisijos pirmininko, p. Olis, rekomendaciją, duotą toje konferencijoje.

Antra, Kl. Jurgelionis nepažaduoda visų faktų apie SLA sekretoriaus "iškišimą" i bondsų pirkimą. Iš tiesų buvo taip: sekretorius M. J. Vinikas pranešė Pild. Tarybai, kad įvairių valstijų Apdraudos departamentai leidžia per tam tikrą laiką žemos vertės bondsus, neturinčius "amortizacijos vertės", iškeisti i kitus bondsus, kuriems Apdraudos departamentai tą "amortizacijos vertę" pripažįsta. Sekretorius ragino Pild. Tarybą šitą departamentų suteiktą privilegiją pasinaudoti, ir po ilgų svarstymų Pildomoji Taryba įgaliojo Dr. M. J. Viniką dalį bondsų iškeisti, — ką jisai ir atliko. Už kelių mėnesių, kai Apdraudos departamentų paskirtas laikas buvo netoli pabaigos (1935 m. lapkr. mėn.) sekretorius Vinikas sušaukė telegramomis Pild. Tarybą i New Yorką, ir čia po išsamių diskusijų buvo nutarta vėl dalį senųjų bondsų pakeisti kitais, turinčiais "amortizacijos vertę". Tai absoliučiai nebuvo jokia spekuliacija, bet buvo valdžios įstaigų pasiūlytas apdraudos kompanijoms ir fraternalėms organizacijoms planas išvengti pardavimo bondsų, kurie buvo labai nukritę markete.

Ar tas planas buvo praktiškas, ar ne, tai čia kitas klausimas. Pildomoje Taryboje buvo apie tai daug ginčų, kurių atgarsiai dar tu laika nenutilo ir po to suvažiavimo. Bet Pildomoji Taryba buvo pastatyta prieš pasirinkimą: ar parduoti visus nukritusius vertę bondsus, ar juos keisti pagal aukščiausią paminėtą planą. Pirmame atsitikime būtų reikėję susik nurašyti nuo knygų, kaip nuostoliai, kelis šimtus tūkstančių dolerių — tuomet Susivienijimas būtų, gal, pasidaręs "insolvent". Tuomet būtų reikėję arba dėti specialius asesmentus — arba SLA būtų gavęs resyverą. Dauguma Pild. Tarybos narių, šito bijodama, pasirinko Apdraudos departamentų suteiktą išeitį.

Kl. Jurgelionis nepripažįsta tiems Pild. Tarybos nariams "sveikos galvos", bet visgi yra faktas, kad SLA išvengė ir specialių asesmentų, ir resyverio! Tačiau, kodėl jisai tas tranzakcijas bando suversti ant galvos man, kuomet šitame reikale net iniciatyva buvo kilus visai ne iš mano pusės.

Aš čia galėjau atremti tiksliai kai kuriuos stambesnius Tėvynės redaktoriaus prasilenkimus su tiesa. Daugiau apie viską parašysiu vėliau.

K. P. GUGIS,
SLA išdininkas.

Ką redaktorių apie tai sako

BROLIS K. P. Gugis, susidomėjęs savo reikalais, visai nepastebėjo, kad jis ne toj temoj kalba, kurioj kalbėjo Tėvynės redaktorių. Prieš mus stovi klausimas, ar Pildomoji Taryba gerai daro, kada deleguoja savo galę kokiame nors viename žmogui ar komisijai bent kokiame reikale, o pinigų investavimo reikale vienam išdininkui. Vietoj atsakyti i šį klausimą išdininkas Gugis visame savo pareiškime bando įrodinėti ir įrodo tik vieną dalyką: kad Pildomoji Taryba tikrai savo galę buvo jam delegavusi, o dabar deleguoja komisijai, kurios bosu jis yra. Jis sako, kad visiems savo darbams, investavimams ir bankų pasirinkimams jis turėjęs Pildomosios Tarybos pritarimą arba "sutikimą". Matyt, kad turėjo, — vėliau ar anksčiau, — nors ir apie tai kairiuose atsitikimuose Susivienijimas, kaip bendrovė, neturi legališko rekordo, kurs Susivienijimą rištų. Bet mes sakome, kad tas Pildomosios Tarybos atsidėjimas vienu žmogum ir pavėdimas jam didžiausios galės

šeimyninkauti Susivienijimo pinigais kaip tik ir buvo negeras dalykas, atnešęs daug žalos Susivienijimui. Konstitucijos pataisymo N1 tikslas yra priversti Pild. Tarybą, kad ji veikėtų kaip direktoriatas, ir neturėtų diktatoriaus. Bet išdininkas Gugis savo pareiškime apie tai nieko nesako. Išrodo, kad jis norėtų viską palikti "in statu quo" — taip kaip buvo. O taip jau ištiko neturėtų būti. Tą jau visi nujaučia ir supranta.

Ne išdininkas Gugis šiame atsitikime yra teisiamas ir net ne Pildomoji Taryba, bet netikusi įsigyvenusi tvarka, kuri augina apsilėdimą, nestropumą, ir "palaidus barščius" visame kame. Mes galime dabar tą tvarką arba betvarę pataisyti. Niekas mums nestovi ant kelio, tik vieno kito asmens įsivaizdavimas, kad geresnė ir teisingesnė tvarka gali pakenkti jo grynai asmeniškiesiems interesams. Bet su geresne tvarka mūsų visų interesai, kaip S. L. A. narių, bus geriau aprūpinti ir apsaugoti.

Prisiminimai Susivienijimo praeities ir dabarties klaidų, apsilėdimų ir netikslumų Tėvynės redaktoriui yra tik tiek reikalingi, kiek jie gali padėti mums pasitaisyti ir įsivesti geresnę tvarką ir su geresne tvarka įsigyti viltį gražesnės ateities Susivienijimui.

Išdininkas Gugis savo pareiškime apie redaktoriaus pastabas daug sykių sako: "netiesa", "netiesa". Ir jis tą sako, tarytum norėdamas pasakyti "melas", "melas". Tas baisiai keistai skamba. Tėvynės redaktorių greičiau duos sau dešinę ranką nukirsti, negu sužiniai rašys netiesą, arba tą, ką jis manys esant netiesą. Jis gali kartais tylėti, manydamas, kad jam neatėjo laikas kalbėti.

Iš brolio Gugio pareiškimo atkreipia i save dėmesį jo nuolatinis kartojimas, kad Pildomoji Taryba "pritare" tam, arba "sutiko" su tuo ar su kitu jo pasiūlymu. Yra labai lengvas — ir vienutinis — budas įrodyti tuos "pritarimus" ir "sutikimus". Tai paduodant Pildomosios Tarybos nutarimus iš protokolų. Bet Gugis to nedaro ir tai matyt ne dėl to, kad jis su ranka neturėtų protokolų. Neturėdamas protokolų, jis bent bendrai būtų galėjęs pasakyti, kad taip yra užrašyta protokoluose, jeigu jis atsimena. Bėda yra tame, kad daugelis tų menamų "pritarimų" ir "sutikimų" nebuvo legaliais Pildomosios Tarybos pritarimais ar sutikimais. Iš to matyt, kad daug kas buvo daryta kokiui tai "šeimyniškui" būdu, ne taip kaip organizacijose arba korporacijose yra daroma, bet taip, kaip yra daroma tarp partnerių privatiniam partnerių biznyje. Tai irgi buvo viena iš didelių ydų SLA administracijoj, įsigyvenusi per daugelį metų.

Kaip advokatas, Gugis be abejo yra susipažinęs su korporacijiniais Amerikos įstatymais, kurie nustato tvarką organizacijų savyvaldai. Bet iš jo pareiškimo matosi, kad jis arba užmiršta tuos įstatymus, arba mano, kad Susivienijimui geriau tinka kokie nors savotiški įstatymai, — šeimyniški, draugiški, tik ne korporacijiniai.

Klausimas: Kada Pildomoji Taryba yra Pildomoji Taryba? Sulyg įstatymų, Pildomoji Taryba yra Pildomoji Taryba tik tuomet, kai ji yra sesijoj, jeigu ta sesija yra sušaukta konstitucijos ar įstatymų numatytu būdu.

Ar gali didžiama tarybos narių, susitikę karčemoj ar valgykloj, paskelbti čia pat tarybos susirinkimą? — Negali, ir ką jie tokiam susirinkime nutartų, tas nebūtų teisėta ir nebūtų privaloma organizacijai.

Jeigu Pildomosios Tarybos nariai apie ką nors susitartų prieš sesiją arba tarp sesijų, ar toks susitarimas turėtų vertės, jeigu sesijoj jis nebūtų patvirtintas ir užprotokuluotas? — Ne, toks susitarimas neturėtų jokios vertės, ir jeigu dėl jo vykinimo pasidarytų nuostoliai, tai direktoriai turėtų už juos asmeniškai atsakyti.

Ar gali tarybos narys arba direktorius dalyvauti tarybos susirinkime per "proxy", tai yra, pasiūsti už save kitą žmogų arba atiduoti savo balsą kuriam kitam tarybos nariui? — Ne, to Amerikos įstatymai neleidžia.

Ar gali taryba daryti nutarimus per laiškus arba per "krivules"? — Ne, tas yra aiškiai priešinga Amerikos įstatymams.

Ar fraternalėse organizacijose yra ko vertas toks Pildomosios Tarybos nutarimas, kurs nėra užrašytas i jos susirinkimo protokolą? — Toks nutarimas yra be vertės ir negali risti organizacijos, nes fraternalių organizacijų įstatymai ne tik reikalauja to, kas reikalaujama iš kitų bendrovių, bet taipgi reikalauja, kad Pildomosios Tarybos protokolai su visais nutarimais būtų paskelbtas organizacijos organe visų narių žiniai.

Tokie yra elementariai įstatymai apie Pildomųjų Tarybų gales ir pareigas.

Dabar brolis Gugis pats sau gali atsakyti, ar tie Pildomosios Tarybos "pritarimai" ir "sutikimai", kurie jam buvę duoti įvairiuose piniginiuose reikaluose, turėjo kokios nors vertės, jeigu jie buvo duoti nepildant čia pažymėtų elementarių įstatymų.

Jeigu kurie nors tokie "pritarimai" ar "sutikimai" nėra užrašyti Pildomosios Tarybos protokole, tai jais nebuvo ir nėra surištas Susivienijimas. "Tylus" pritarimai nesiskaito, kada yra ir užkorduoti pritarimai. Kaip advokatas, brolis Gugis gali gerai suprasti ką tas reiškia tuose atsitikimuose, kur pasidarė nuostoliai Susivienijimui. Iš jo pusės buvo didelė klaida dėl savo pačio apsaugos neprižiūrėti, kad visi tie "tylus" pritarimai, kuriais jis šiandien nori remtis, būtų užkorduoti Pildomosios Tarybos protokoluose kaip Pildomosios Tarybos nutarimai. Tėvynės redaktorių, rašydamas apie šiuos dalykus, remiasi tikrai protokolais. Jis jų negali prasminti. Jie yra prieinami kiekvienam, kas nori prie jų prieiti.

Po to kas čia pasakytą, nedaug kas lieka pridėti prie Gugio pareiškimo penkių punktų. Nors labai nenoromis, nes tai toks ne esminis, bet asmeniškasis Gugio reikalas, pereisim per tuos penkis punktus.

1. K. P. Gugis sako, kad 1929 metais net iki birželio mėnesio už jį dar išdininkavęs St. Gegužis. Bet to laiko Pildomosios Tarybos protokoluose ir Tėvynėje tiksliai K. P. Gugis yra minimas kaip SLA išdininkas, ir todėl jis buvo atsakomingas kaip išdininkas, o ne Gegužis. Savo pasakymu K. P. Gugis betgi tarytum duoda suprasti, kad ne jis bet Gegužis supirko tą daugybę real estate "gold" bondsų, kuriuose buvo Susivienijimo pinigai. Bet kovo mėnesyje 1930 metais jau tikrai vienas Gugis išdininkavo. Tame mėnesyje buvo Pildomosios Tarybos susirinkimas, kuriam jis raportavo pirkęs ne kitokių, bet real estate gold bondsų. To susirinkimo protokole yra užrašyta sekamas nutarimas:

"Nutarta užgirti pirkimą sekančių bondsų:
Realty Foundation ----- \$9,975.00
La Salle Wacker Bldg. ----- 9,375.00
North American Foundg --- 9,425.00
American Home Security 14,962.00

Tai buvo tipiškas tų laikų "užgyrimas". Bondsai buvo nupirkti Gugio savo nuojūra, kaina paduota kiek mokėta, o Pildomoji Taryba tą pirkinį užgyrė be jokio klausimo, automatiškai, taip pat, kaip budavo prie Paukščio. Kame čia skirtumas vieno ar kito piniginių diktatūros? Čia matome tokią pat diktatūrą su tokia pat žala Susivienijimui.

2. K. P. Gugis sako, kad po Chicagos seimo jis nepadaręs nei vieno investimento be Finansų Komisijos rekomendacijos. Nors investimentų darymas su Finansų Komisijos rekomendacija ar be rekomendacijos dalyko nepamaino, nes tik Gugis darė investimentus, o ne komisija, ir, dėja, ne Pildomoji Taryba, kuri tikrai turėjo tuo rūpintis, bet išdininkui Gugiiu prisimintinas būtų šis Pildomosios Tarybos nutarimas padarytas jos susirinkime rugsėjo mėn. 1930, taigi jau po Chicagos seimo:

"Taipgi nutarta užgirti pirkimą Michigan Ave. ir 26th St. Bldg. bondsų sumoje \$5000.00".

Tai buvo real estate "gold" bondsas, kurs buvo Gugio pirktas be Finansų Komisijos rekomendacijos, kaip ir visi kiti to laiko real estate gold bondsai. Kad Finansų Komisija nerekomendavo tokių bondsų pirkti, aiškiai matyti iš Finansų Komisijos raporto Pittsburgho seimui. Tas raportas buvo priimtas be jokių pastabų iš išdininko pusės. Kad po Pittsburgho seimo i Finansų Komisijos rekomendacijas nebebuvo kreipiama domės, tas vėlgi matyti iš Finansų Komisijos nusiskundimo savo raporte Detroito seimui. Bet tuomet K. P. Gugis jau jokių bondsų per du metu nebeprakinėjo.

3. Tas be abejo išrodo keista, bet apie Gugio suminėmus bankus Pildomosios Tarybos protokoluose nėra užkorduota jokios "žinios" ir jokio pritarimo ar nepritrimo. Jeigu K. P. Gugis žinia davė apie juos, tai matyt ne Pildomajai Tarybai jos suvažiavime. Tuo būdu organizacijos teisėto "pritrimo" jis negalėtų teisme įrodyti geriausioju "evidence" — protokolais.

4. Ar dabar Gugis vienas daro investimentus ar pasitaręs su savo "Investimentų Komisija", jis visvien negalėtų investimentų daryti, jeigu jam ar jo komisijai Pildomoji Taryba nepavestų tame reikale visos savo pildomosios galės. Ir tik "Philadelphiajoms advokatai" tegalėjo išdirbti tokią formulą, kuri padeda verbiudui pralysti pro adatos skyklę prieš įstatymus. Nėra abejonės, kad ir tokia galės pavidimo formula gali būti paniekinta ir atmeta aukštajame teisme, jeigu kas i teismą kreiptųsi. Tuomet kur atsidurtų Gugis su savo komisija? Pakviptų asmeniškia atsakomybė už visus bondsų pirkinėjimus su "ekspertų" patarimais ar be jų. Apie "ekspertus" galima tiek pridurti, kad jie yra ne tie ekspertai, kokių mums reikėtų. Kas nusiperka karvę ir nemoka jos pamilti, tas eina pasimokinti ne pas čigoną, kurs kumelėmis verčiasi, bet pas ukininką, kurs verčiasi pienu iš savo karvių. Mes esame nuėję pas čigoną.

5. Del pirmo "patarėjo" pasamdymo datos bus vietoj ši pataisa. Pildomosios Tarybos protokole iš suvažiavimo kovo 1, 2, 3 ir 4 diena 1934 metų yra pasakytą sekamai: "K. P. Gugis raportuoja, kad pasamdyta Breckenridge firma patarnauti investimentų gerinimo reikalui". Taigi Gugis raportavo ir tik Gugis galėjo ir samdyti. Kokios kumutės jam tą patarė, to protokole nėra, ir tai jau nesvarbu. Breckenridge tikrai pradėjo "darbuotis" tik po Detroito seimo ir atsižymėjo ypač tuose bondsų mainuose.

Sakyti, kad tie didieji "mainai" bondsais išgelbėjo Susivienijimą nuo asmenų ar bankruto, yra sakyti aritmetišką nesamane. Tie išmainyti bondsai (vienai parduoti už pinigų, kiti pirkti už pinigų) šiandien beveik vis i neturi nei tos amortizacijos vertės, del kurios jie buvo pirkti, nekaltant jų esame solvent. Susivienijimo sudruginimui reikia tik tas užsilikusias sąslavas, kurios visvien nėra pripažintos už turtą, paversti i pinigą ir tą pinigą sudėti i valdiškus bondsus.

Konstitucijos pataisos ir kuopų įnešimai SLA 41-am Seimui

Įstatų Komisijos raportas su įnešimais seimui

Skyrių numeriai eina kaip konstitucijoj.

SKYRIUS II

Seimo galia

Skyrius II, par. 5, subpar. h) pakeisti sekamai: Uždėti bausmes kuopoms ir nariams už nepaklusnumą ir kitokius nusikaltimus kada po tyrinėjimo ir tardymo jos arba jie tampa rasti kaltais. Įstatų Komisija rekomenduoja priimti.

Skyrius II, par. 5, subpar. d) Išleisti visą ir vieton jo įdėti: Palikti Pild. Tarybos nuožiūrai seimo protarpį. Įneša 158 kp. narys K. J. Čivinskas. Del neaiškumo Įstatų Komisija rekomenduoja atmesti.

Seimo sudėtis

Skyriaus II, paragrafą 6 pakeisti ta prasme, kad seimo atstovais yra renkami tik tie kuopos nariai, kuries priklauso į apsaugos ir pašalpos skyrių. Įneša 115 kp. Įstatų Kom. rekomenduoja atmesti.

Kiekviena kuopa turi teisę rinkti vieną atstovą į seimą. Jeigu ji turi daugiau negu 50 narių, ji gali rinkti po vieną atstovą nuo kiekvienos 50 narių arba didesnės pusės to skaitliaus. Įneša 14 kp. Įstatų Kom. rekomenduoja svarstyti.

Skyrius II, par. 6, subpar. a) paskutinį sakinį pakeisti sekamai: Naujos kuopos, kurios susitveria bent 6 mėnesius prieš seimą irgi turi teisę rinkti atstovą arba atstovus ir kandidatais gali būti tik tie nariai, kurie yra išbuvę kuopoj ir SLA nemažiau negu 6 mėnesius. Įneša 226 kp. Įstatų Kom. rekomenduoja priimti.

Įstatų Kom. rekomenduoja, kad senasis pavadinimas "Seimo sudarymas" būtų pakeistas žodžiais "Seimo sudėtis".

6 paragrafo raidės a) tekste išleisti žodžius "paliudijus savo pranešimą kuopoc antspauda".

6 paragrafo raidės e) tekste išleisti žodžius "ir turi būti pridėta kuopos antspauda".

Kiekviena kuopa neatsižvelgiant į jos narių skaitlių gauna \$25 iš Susivienijimo, jeigu ji siunčia atstovą arba atstovus į seimą. Įneša 176 kp. Įstatų Kom. rekomenduoja atmesti.

Seimo jurisdikcija

Įstatų Kom. rekomenduoja visą dabartinę konstitucijos skyrių šiame reikale pakeisti sekamai:

1. Susivienijimo seimas turi originalę jurisdikciją sekamuose dalykuose:

a) patikrinti dalyvaujančių seime delegatų teisėtumą ir didžiuma balsų išspręsti kontestuojamų delegatų priėmimą arba atmetimą, pastariesiems susilaukiant nuo balsavimo.

b) Seimas turi originalę jurisdikciją visuose klausimuose, kurie liečia Susivienijimo konstituciją ir įstatymus bei jų lauzymą, ir ant visų seimo narių laike seimo posėdžių. Jie turi galutiną apeliacijos jurisdikciją visuose dalykuose, kurie pirmiau buvo išspręsti kuopose arba Pildomojoj Taryboj.

c) Seimas gali pavartoti savo originalę jurisdikciją tokiuose atsitikimuose, kuomet kuopa ar Pildomoji Taryba nepajiegė, atsisakė ar nesistengė patraukti atsakomybės nusikaltusį narį laike šešiasdešimts dienų po skundo padavimo del tariamo nusikaltimo ar nenorėjo nubausti kaltinamąjį radus kaltu.

d) Visi seimo nutarimai ir nuosprendžiai yra galutini ir visiems nariams, kuopoms ir viršininkams privalomi; jie galioj iki tol, kol busimas seimas arba seimai jų nepanaikina arba nepakeičia.

Įstatų Kom. rekomendaciją d) remia ir 14 kp.

SKYRIUS III

Seimai

Seimai įvyksta kas keturi (4) metai, bet po kiekvieno tokio seimo už dviejų metų įvyksta kitas seimas, kuriame gali dalyvauti tik Pildomosios Tarybos nariai ir pastoviųjų komisijų nariai ir apskričio atstovai su pilna galia išrinktus viršininkus patvirtinti ir visus Susivienijimo reikalus spręsti. Tokis seimas įvyksta ten, kur randasi SLA Centro raštinė. Įneša 116 kp. Įstatų Kom. rekomenduoja atmesti.

Skyrių III pridėti paragrafą 4, kuris turi skambėti sekamai: Nepaprastas seimas šaukiamas toje vietoj, kurią pereitas seimas paskyrė busimam seimui. Įneša SLA 226 kp. Įstatų Komisija rekomenduoja priimti.

Seimo kvorumas ir tvarka

Įstatų Komisija rekomenduoja par. 4 pakeisti sekamai: Vienas trečdalis seimo kvalifikuotų narių sudaro kvorumą, reikalingą seimo atidarymui ir jo posėdžių vedimui. Jei tokio skaitliaus nėra, pirmininkaujantis viršininkas seimą paleidžia ir Pildomoji Taryba privalo jį sušaukti netolimoj ateity.

6 paragrafo raidės f) visą sakinį išbraukti: "Seimo viršininkų rinkimas".

SKYRIUS IV

Susivienijimo vyriausybė

Pildomosios Tarybos nariai yra renkami keturių metų terminui. Įneša 125 kp. ir 214 kp. Įstatų Kom. rekomenduoja sykiu su šiuo įnešimu svarstyti 207 kp. įnešimą.

Pradedant nuo 1942 metų Pildomosios Tarybos nariai yra renkami keturių metų terminui ir po aštuonių metų savo tarnybos negali kandidatuoti ir būti renkami. Įneša 124 kp. Įstatų Kom. rekomenduoja atmesti.

Susivienijimo seimai yra laikomi kas trys metai ir Pildomoji Taryba yra renkama trijų metų terminui. Įneša 36 kp. Įstatų Kom. rekomenduoja atmesti.

Pild. Tarybos nariai yra renkami 4 metų terminui. Prieš vieną dvimetinį seimą yra renkamas prezidentas, sekretorius ir vienas išdo globėjas, prieš kitą dvimetinį seimą yra renkamas vice prezidentas, išdininkas, vienas išdo globėjas ir daktaras kvotėjas. Įneša 207 kp., 116 kp. Įstatų Kom. rekomenduoja priimti.

Pildomosios Tarybos nariai po dviejų iš eilės savo tarnybos terminų neturi teisės kandidatuoti trečiam terminui be pertraukos. Įneša 207 kp., 116 kp. Įstatų Kom. rekomenduoja atmesti.

Pildomoji Taryba privalo parupinti nominacijų balotus su visų kandidatų pavardėmis ir antrašais, kurie prieš tai privalo būti paskelbti organe. Įneša 116 kp. Del detalių stokos Įstatų Kom. rekomenduoja atmesti.

Pildomosios Tarybos narius rinkti taip, kad jie negalėtų kandidatuoti po nustatyto termino. Įneša 14 kp. Įstatų Kom. rekomenduoja atmesti.

Išskyrus daktarą kvotėją, visi Pild. Tarybos nariai privalo dirbti Centre už seimo paskirtas jiems algas ir neprivalo turėti kitokio užsiėmimo. Įneša 116 kp. Įstatų Kom. rekomenduoja atmesti.

SLA prezidentas privalo būti pastovus Centro tarnautojas, kuris visą laiką pašvenčia organizacjos reikalams už seimo paskirtą jam algą. Įneša 14 kp. Įstatų Kom. rekomenduoja svarstyti.

Susivienijimo sekretorius

Narių persikėlus iš vienos kuopos į kitą ir gavus persikėlimo liudijimą, sekretorius privalo patikrinti tokio nario stovį ir nedelsiant pranešti apie tai finansų sekretoriui tos kuopos, į kurią narys persikėlė. Įneša 129 kp. Įstatų Kom. rekomenduoja priimti.

Kiekvieną metų sausio mėnesį sekretorius pasiunčia kiekvienai kuopai visų jos narių surašą su pažymėjimu iki kol kiekvienas yra užsimokėjęs savo mokesčius. Įneša 129 kp. Įstatų Kom. rekomenduoja priimti.

Pastebėjęs bent kurios kuopos silpnėjimą ir mažėjimą, sekretorius praneša apie tai apskričio pirmininkui arba artimų kuopų darbuotojams. Įneša 13 kp. Įstatų Kom. rekomenduoja priimti.

Skyrių IV, par. 6, subpar. a) paskutinio sakinio žodžius: "ir pavarde daktaro kvotėjo", kuris velionį egzaminavo" išbraukti. Įneša 226 kp. Įstatų Kom. rekomenduoja priimti.

Išdininkas

Išdininkas neprivalo laikyti einamose bankų sąskaitose ir grynais pinigais daugiau negu yra reikalinga bėgančių išlaidų išmokėjimui. Įneša 156 kp. Įstatų Kom. rekomenduoja svarstyti. Įstatų Kom. įnešimas tame klausime. Visus grynus pinigus, kurie nėra umai reikalingi Susivienijimo sąskaitų apmokėjimui, išdininkas privalo padėti saugiose įstaigose ant nuošimčių. Įneša 158 kp. narys K. J. Čivinskas. Įstatų Kom. rekomenduoja priimti.

SKYRIUS V

Skyriaus V paragrafo 1 pabaigoj pridėti šiuos žodžius: ir jei nėra 25 metų amžiaus. Įneša 226 kp. ir 313 kp. Įstatų Kom. rekomenduoja priimti.

Skyriaus V paragrafe 2 išleisti žodžius: "kokią Pildomoji Taryba laiks nuo laiko paskiria" ir jų vieton įdėti: kokią seimas jai paskiria. Įneša 158 kp. narys K. J. Čivinskas. Įstatų Kom. rekomenduoja svarstyti.

Pildomosios Tarybos teisės ir pareigos

Susivienijimo prezidentas, sekretorius ir išdininkas privalo dirbti SLA Centro raštinėj už seimų jiems paskirtas algas ir savo tarnybos terminu neprivalo užsiimti niekuo kitu. Įneša 100 kp., 136 kp., 282 kp., 312 kp., 207 kp., 36 kp., 40 kp., 124 kp., 12 kp., 115 kp., 35 kp., 57 kp.; 57 kp. priduria, kad jų algos nebūtų didesnės \$3,000 metams. Įstatų Kom. rekomenduoja palikti kaip dabar yra.

Bent penki Pild. Tarybos nariai privalo dirbti Centro Susivienijimo raštinėj ir niekuo kitu neužsiimti už \$2,700 metinės algos. Įneša 341 kp. Įstatų Kom. rekomenduoja atmesti.

Visi Pildomosios Tarybos nariai privalo dirbti Susivienijimo Centro raštinėj už seimų jiems paskirtą algą ir neprivalo turėti kitokių užsiėmimų. Įneša 125 kp. Įstatų Kom. rekomenduoja atmesti.

Pildomoji Taryba privalo rūpintis, kad Centre dirbantieji darbininkai našiai ir punktualiai atliktų darbus, kuriems jie yra pasamdyti. Įneša 124 kp. Tai manažeriaus reikalas. — Įstatų Kom.

Susivienijimo išdininkas privalo dirbti Centro raštinėj už seimo paskirtą algą. Įneša 212 kp. Įstatų Kom. rekomenduoja atmesti.

Pildomoji Taryba neturi galės atiduoti arba delegaluoti savo pildomąją galią jokiems asmenims arba specialioms komisijoms nei mažiausiame reikale, bet visos komisijos, kokias paskirtų Pildomoji Taryba, gali veikti tik patarnavimui su patariamuoju balsu. Ką padaryti ir atliktų Pildomoji Taryba ar jos paskirtos komisijos priešingai šiam įstatymui, tas viskas negali turėti jokios vertės nuo pat pradžios. Įneša 100, 41, 136, 312, 284, 101, 192, 217, 341, 134, 172, 12, 35, 57, 122 ir 207 kuopos. Įstatų Komisija rekomenduoja nesvarstyti, nes savaime yra aišku, kad Pild. Taryba neturi teisės kam kitam pavesti savo galią.

Nedaugiau kaip 4 nuošimčiai viso pripažinto Susivienijimo turto gali būti laikomi gyvais pinigais (bankuose), bet visį kiti pinigai turi būti investuoti tik sekamose paskolose:

1. Tiesioginės Suvenytųjų Valstijų obligacijos ir Federalių Žemės Bankų bondsai.

2. Tiesioginės bent kurios Suvenytųjų Valstijų valstijos obligacijos su pasarga, kad tokia valstija jos bondsus perkant nėra atsilikusi mokėjime principinės sumos arba nuošimčių ant savo bondsų.

3. Tiesioginės obligacijos pavietų, miesto mokyklų distriktų, sanitarinių distriktų, parkų distriktų arba politinių subdivizių arba municipalinių korporacijų bent kurioj valstijoj Suvenytose Valstijose, neatlikusių investavimo laiku su mokėjimu principinės sumos ar nuošimčių už savo obligacijas, su pasarga vienok, kad šios obligacijos turi būti apmokamos iš ad valorem taksu, uždėtų ant visos taksuotos nuosavybės, ir neturi viršyti 10 nuošimčių aptakautos nuosavybės tikros vertės, kurios pamatu mokesčiai buvo uždėti prieš perkant obligacijas. Jokių pinigų negalima dėti į obligacijas, kurios yra užtikrintos specialiais asesmentais arba vietiniais pagerinimais.

4. Pilni pirmieji morgičiai ant dar neužstatytos žemės su namais su ta pasarga, kad investavimas į vieną morgičių arba paskola morgičiu užtikrinta vienam žmogui negali viršyti \$10,000 sumos. Tokie morgičiai gali but daromi tik aštriai prisilaikant sekamų reikalavimų:

a) Nuosavybę turi įvertinti du kompetentiški ir neužinteresuoti namų savininkai arba pripažintas ir patyręs namų įvertintojas.

b) Sulyg gauto tokio įvertinimo Pildomoji Taryba turi padaryti tos nuosavybės vertės paliudijimą, duodant arba autorizuojant duoti paskolą iš Susivienijimo pinigų.

c) Investuojama į tokius morgičius suma negali būti didesnė kaip 50 nuošimčių parodytos nuosavybės vertės.

d) Visos taip užtikrintos paskolos turi būti su metiniais arba pusmetiniais atmokėjimais.

e) Pildomoji Taryba duodama čia nurodytu būdu paskolas ant namų su žeme turi priimti ir dėmesį imančio paskolą žmogaus finansinį stovį ir kreditą.

Investmentai į pirmuosius morgičius kaip šiame (4) skirsny nužymėta neprivalo visoje sumoje viršyti 50 nuošimčių Susivienijimo pripažinto turto.

5. Susivienijimas gali įdėti pinigų į tokią nuosavybę, kokios reikėtų patogiam Susivienijimo biznio vedimui, bet investuota į tokią nuosavybę suma negali viršyti penkių nuošimčių pripažinto Susivienijimo turto.

6. Susivienijimas gali išmainyti namus kokius dabar turi, neskaitant savo buveinės namų, ant kitų namų be skolos, bet tokių mainomų namų vertė negali būti didesnė kaip du nuošimčiai pripažinto Susivienijimo turto.

7. Paskolos nariams sulyg Susivienijimo apdraudos paliudijimų, kuriuos nariai užstatys, ne didesnėje sumoje, kaip paliudijimo susidėjė rezervai. Įneša 156, 116, 36, 100, 41, 136, 312, 284, 101, 192, 217, 341, 134, 172, 12, 35, 56, 122 ir 207 kuopos. Įstatų Kom. rekomenduoja, kad šis įnešimas būtų priimtas su kai kuriais pakeitimais, ir kad jis skambėtų sekamai:

Nedaugiau kaip 4 nuošimčiai viso pripažinto Susivienijimo turto gali būti laikomi grynais pinigais einamos bankų sąskaitose, bet visi kiti pinigai turi būti laikomi taupomose bankų sąskaitose, jeigu jis moka apdraudos departamentų reikalaujamą nuošimtį Susivienijimo ištekliaus išlaikymui, arba turi būti investuoti tik sekamose paskolose:

1. Tiesioginės Suvenytųjų Valstijų obligacijos ir Federalių Žemės Bankų bondsai.

2. Tiesioginės bent kurios Suvenytųjų Valstijų valstijos obligacijos su pasarga, kad tokia valstija jos bondsus perkant nėra atsilikusi principinės sumos arba nuošimčių ant savo bondsų mokėjime.

3. Tiesioginės obligacijos pavietų, miesto mokyklų distriktų, sanitarinių distriktų, parkų distriktų arba politinių subdivizių arba municipalinių korporacijų bent kurioj valstijoj Suvenytose Valstijose, neatlikusių investavimo laiku su mokėjimu principinės sumos ar nuošimčių už savo obligacijas.

4. Pilni pirmieji morgičiai ant dar neužstatytos žemės su namais su ta pasarga, kad investavimas į vieną morgičių arba paskola morgičiu užtikrinta vienam žmogui negali viršyti \$10,000 sumos. Tokie morgičiai gali but daromi tik aštriai prisilaikant sekamų reikalavimų:

a) Nuosavybę turi įvertinti du kompetentiški ir neužinteresuoti Pildomosios Tarybos paskirti arba pripažintas ir patyręs namų įvertintojas.

b) Sulyg gauto tokio įvertinimo Pildomoji Taryba turi padaryti tos nuosavybės vertės paliudijimą, duodant arba autorizuojant duoti paskolą iš Susivienijimo pinigų.

c) Investuojama į tokius morgičius suma negali būti didesnė kaip 50 nuošimčių parodytos nuosavybės vertės.

d) Visos taip užtikrintos paskolos turi būti su metiniais arba pusmetiniais atmokėjimais.

e) Pildomoji Taryba duodama čia nurodytu būdu paskolas ant namų su žeme turi priimti ir dėmesį imančio paskolą žmogaus finansinį stovį ir kreditą.

Investmentai į pirmuosius morgičius kaip šiame (4) skirsny nužymėta neprivalo visoje sumoje viršyti 50 nuošimčių Susivienijimo pripažinto turto.

5. Susivienijimas gali įdėti pinigų į tokią nuosavybę, kokios reikėtų patogiam Susivienijimo biznio vedimui, bet investuota į tokią nuosavybę suma negali viršyti penkių (5) nuošimčių pripažinto Susivienijimo turto.

6. Paskolos nariams sulyg Susivienijimo apdraudos paliudijimų, kuriuos nariai užstatys, ne didesnėje sumoje, kaip paliudijimo susidėjė rezervai.

7. Visas už paskolas paimtas nuosavybes, bondsus, šėrus ir kitokias sekuracijas, kurias ir kuriuos Susivienijimas yra įsigijęs prieš liepos 1 d., 1940 m., Pildomoji Taryba turi laikyti, tvarkyti ir progai pasitaikius parduoti su pelnu arba neišvengiamu nuostoliu ir tose tranzakcijose gautus pinigus investuoti į aukščiau nurodytus šaltinius.

Pildomoji Taryba, pavesdama bile kokį darbą po kaucijomis nepastatytiems asmenims, turi atsakyti pasidariusius nuostolius. Įneša 214 kp. Įstatų Kom. rekomenduoja svarstyti.

Paskolos nėra duodamos ant maziukų namų ir bungalow jeigu jie yra senesni 15 metų.

Paskolos ant nuosavybių yra duodamos tik tiems, kurie duoda legalę garantiją Susivienijimui nuo kitų dviejų nuosavybių savininkų, kad jie atmokės paskolą, jeigu skolininkas to nepadarys. Įneša 116 kuopa. Įstatų Kom. rekomenduoja atmesti.

SKYRIUS VI

Finansų Komisija

Skyrių 6-tame, paragrafe 5-tame išleisti žodžius: "užgirtų Pensylvanijos valstijos apdraudos departamento skyriaus, kaipo legaliais investimentais frater-nalėms organizacijoms" ir vieton jų įdėti žodžius: "išleistų Suvenytųjų Amerikos Valstijų". Įneša 86 kp. Šiame reikale yra kitas platus pasiulymas ir Įstatų Komisijos pataisytas siulymas. Atmesti.

Palikti Finansų Komisiją su jai nustatytomis teisėmis ir galiomis Susivienijimo dabartinėj konstitucijoj. Įneša 156 kp. Atmesti.

Įstatų Komisija rekomenduoja Finansų Komisijos pareigose išleisti visą paragrafą iki raidės a).

Paragrafo 5 raidės a) tekste paskutiniame sakiny išleisti žodžius: "apie finansų stovį".

Kontrolės Komisija

Paragrafo 6 visą subparagrafą c) išbraukti. Įneša 313 kuopa. Įstatų Kom. rekomenduoja priimti.

Sveikatos Komisija

9. Sveikatos Komisija susideda iš medicinos moks-lą baigusių ir leidimą praktuoti turinčių gydytojų ir ji rūpinasi Susivienijimo narių sveikatingumo problemomis.

a) Jos nariai populiariškais rašiniais organe mokina narius sveikatingumo dėsnių ir visį šį reikalą liečianti raštai organe turi gauti jos užgirimą.

b) Ji kooperuoja su daktaru kvotėju visuose Susivienijimo narių sveikatingumo klausimuose, ir ginčtinuose atsitikimuose apie naujų narių priėmimą, senų narių ligas ir mirtį daktaro kvotėjo ir komisijos sutartinas nuosprendis yra galutinas ginčo išrišimas.

c) Ji per savo pirmininką arba tam tikslui jos paskirtą narį išduoda raportą seimui. Įneša 344 ir 313 kuopos. Įstatų Kom. palieka seimui svarstyti.

(Daugiau bus)

Susivienijimo Reikalai ir Veikla

Amerikos lietuvių jaunimas, didžiosios organizacijos ir lietuvybė

Dėdės Samo žemėje lietuvių ateitis yra miglota. Daug lietuvių klausia, ar ilgai lietuvių galės išsilaikyti lietuvybėje tarpe galingo amerikozmo? Klausimas yra svarbus, kam arti širdies yra lietuvybė. Dabar yra laikas rūpintis, kad priaugančią lietuvių kartą supažindinti su lietuvių tauta, jos praeitimi ir kaip dabar lietuviai valdosi.

Lietuva neturi žemiškų turčių nei aukso, nei geležies, nei anglies, nei aliejaus, o vien tik iš žemdirbystės gerai tvarkosi. Lietuva per 20 metų nepriklausomybės aukštai pažengė progrose ir kulturoje. Lietuvių kalbos ir rašybos mokyklos yra ir bus vienatinis šaltinis palaikyti lietuviybę ir neužmiršti apie ją. Kaip kitataučių jaunimas, taip ir lietuvių išpalengvo skėsta amerikozmo bangose. Mes ateiviai lietuviai, jei pageidaujam, kad mūsų vaikai ir jų vaikai neužmirštų esą lietuviais, mes turime dabar rimtai rūpintis kol dar nepervėlu. Didžiosios organizacijos savo seimuose privalo aktyviai veikti ir atrasti būdą sukėlimui finansų del palaikymo lietuviškų mokyklų kur tik yra lietuviais apgyventa. Mokyklose jaunimas netik išmoks bent kiek lietuviškai skaityti ir rašyti, bet

gaus daugiau prisirišimo prie lietuviybės ir plačiau supras, del kuo yra privalumas gerbti savo tautybę.

SLA 4 apskritis tą naudina ir garbingą darbą jau pradėjo. Daug truso ir energijos tam darbu paaukojo gerb. adv. K. Lukošius iš Waterburio ir M. V. Čekanauskas iš Hartford, Conn. Taipgi ir kiti daug kuo prisidėjo, ir per du sezonus Connecticut valstijos lietuviškos mokyklos veikia.

Plačiai mokyklas steigti ir palaikyti reikia turėti tam tikrą piniginių fondą. Aukomis užlaikyti mokyklų nuolat neįmanoma. Jeigu Amerikos lietuviai panorės bendrai kooperuotis, tada atsirastų pinigai ir jaunimas noriai ir garbingai lankys lietuvių mokyklas. Bet tuo klausimu turėtų rūpintis ne vien atskiri apskriviai, ne vien SLA organizacija, o visi lietuviai. Taipgi čia augęs lietuvių jaunimas, kadir aukštus mokslus išėjęs, neprivalo užsiginti savo kilnės bei tautybės. Kokios tautos kas gimė, tokios ir yra, nepaisant kaip nebandytų savo kailį mainyti. Skolinti rubai visvien nėra tokie malonūs. Lietuviais mes gimėm, lietuviais ir bukime.

A. Birieta.

SLA kuopų veikimo programas ketvirtame apskrity

jimas gyvina ir visų savo narių judėjimą Amerikoje. Ypačiai tenka gerėti SLA narių pagyvėjimu Connecticut valstijos SLA IV apskrity. Organizacinis judėjimas ir kultūrinė veikla didėja ir daro gerą įspūdį visiems. Jaunimo suartėjimas su SLA yra svarbus ir didelis plusas mūsų Susivienijimui. Laikę pasitarusių trijų metų SLA IV apskrity veikia **Lietuvių Kalbos Kursų vakarinės mokyklos**, kurias lanko nemažas skaičius augančio jaunimo. Ši kultūrinė veikla suartina mūsų jaunimą su Susivienijimu.

Pasibaigus žiemos ir pavasario sezonams, atgijanti gamta, artėjantis vasarinis sezonas žada daug pagyvėjimo S. L. A. IV apskričio kuopų narių veikime. Dėka SLA 4 apskričio valdybai ir jos priešaky stovinčiam uoliam veikėjui, broliui J. Marčiulioniui, paruošusiems vasarinio sezono veikimui planus, šios vasaros metu SLA IV apskrities su rengs tris gegužines. Pirmoji gegužinė-išvažiavimas įvyks birželio 9 d., SEA CLIFF PARKE, New Havene. Tai bus pirmoji Susivienijimo narių Conn. valstijos šventė. To rengimo programa atsilankys daug jaunimo iš visų kolonijų ir dalyvaus meniškame ir sporto programme.

SLA IV apskričio Liet. Kalbos Kursų Mokyklų Komiteto pirm., brolis W. M. Chase-Čekanauskas, pranešė apskr. pirm. J. Marčiulioniui, kad mokyklų mokiniai su mokytojais, tėvų komitetais ir su savo tėvais rengiasi dalyvauti. Tikimasi, kad iš visų kolonijų autobusais ir automobiliais suvažiuos tukstančiai Conn. valstijos lietuvių. Kadangi šis išvažiavimas (gegužinė) bus pirmoji Susivienijimo Lietuvių Amerikoje vasariška šventė, tai netenka abejoti, kad bus pilnai pavykus visais atžvilgiais, nes pasirėngimas vedamas įtemptu tempu, rengiamas gražus programos iš šokių, dainų ir sporto. Pro-

T. Korespond. VMK.

Senelių namo reikalu

Michael Kanapeckas, Dr. S. Biežio dėdė, paliko gana turto, kad parupinti lietuviams seneliams (ne katalikams) prieglaudos namus. Suprantama, tokią prieglaudą galėtų tvarkyti Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, lygiai ir LDS.

Vėlonio patvarkymu, norėta neatiduoti turto Romos Vatikano savastin, nes mūsų lietuviški Rymo katalikai bažnyčios klebonai savo tautiečių turtą iki šiol visuomet atidavė Italijos iždui.

Dabar, SLA seimui artinantis, Įstatų, Finansų, Labdarybės ir Prieglaudos komisijos, visos kartu, ankėtos budų pasitarę ir SLA seimui priėmę įnešimą galėtų paimti vėlonio Michael Kanapecko turtą senelių prieglaudos namo steigimui. Atidėliojimas leis "globėjams" visai "tvarkyti" tol, kol mažai kas liks senelių prieglaudos namui.

Visi senelių prieglaudos šalininkai meldžiami daryti spaudimą į mūsų pastovias KOMISIJAS, kad jos prisirengtų SLA seimui parupinti legalius raštus priėmimui tos aukos, kurią vėlonis Michael Kanapeckas lietuvių tautai išeivijoje teikėsi palikti.

Dr. A. K. Rutkauskas, SLA 238 kuopos narys.

Chelsea, Mass.

Keturių SLA kuopų piknikas

SLA 53 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyko gegužio 1 dieną, Labor Lyceum svetainėje. Susirinkimą atidarė ir vedė pirm., A. Šleivis. Atlikus formalumus, buvo skaityti laišškai ir pranešimai. Iš Centro buvo skaitytas laiškas reikale siuntimo delegato į SLA seimą, kuris įvyks Chicagoje. Kadangi del tolimo kelionės kuopai susidaro per daug išlaidų siųsti daugiau delegatų, tai nariai nutarė siųsti tik viena, ir vienbalsiai delegatę išrinkta kuopos fin. raštininkė, E. Keslerienė.

Sekantis laiškas buvo nuo SLA 127 kuopos, iš Lynn, Mass., su kvietimu dalyvauti tos kuopos metiniame išvažiavime gegužio 30 d., Lynn Woods. Visi nariai pasižadėjo dalyvauti tame išvažiavime ir skaitlingu atsilankymu paremti Lynno kuopą.

Taipgi buvo apsvaistytas gerb. Tėvynės redaktoriaus, K. Jurgelionio, straipsnis, tilpęs Tėvynės 15 numery, kur buvo pageidauta, kad SLA nariai artimiausiam kuopos susirinkime pabandytų nors po 10 centų iš narių parinktį vilniečiams aukų. Paaškinus reikalą svarbumą, visi nariai kaip vienas sutiko aukoti kas kiek nori, bet nemažiau dešimtuko. Bet kilo klausimas, kaip išrinkti tuos dešimtukus iš tų narių, kurie retai susirinkimus lanko? O tokie nariai kuopoj sudaro didžiulį ir prie to jiems lietuvių visuomeniniai reikalai yra svetimas dalykas, taigi ir tokiems dalykams dešimtukas jiems brangus pinigais. Tačiau, laikui bėgant, tikimės ir juos sujudinti rūpintis savais reikalais ir sava organizacija.

Komisija pranešė, kad seimo delegatų išleistuvių progą keturios SLA kuopos, butent 43, 53, 194 ir 365 arba So. Bostono, Chelsea, Roxbury ir Jamaica Plain rengia išvažiavimą, kuris įvyks prieš patį SLA seimą, sekmadienį, birželio 16 d., Oakland Grove, E. Dedham, Mass. Kuopų bendras komitetas deda pastan-

gas, kad šitas istorinis išvažiavimas ir sykiu delegatų išleistuvės būtų pasekmingas ir pavyzdingas, nes dar mažai yra tokių SLA kuopų, kad tokiu dideliu skaičium dirbtų vieningai labai organizacijos. O kur vienybė, ten ir galybė.

F. Kesler.

Worcester, Mass.

SLA 57 kuopa žengia pirmyn

SLA 57 kuopa turėjo kelis žieminis parengimus, o dabar jau rengiasi prie rengimo piknikų tyrame ore, kur bus galima linksmai praleisti laiką jaunims ir seniems.

Pirmas SLA 57 kuopos piknikas įvyks gegužio 19 d., Olimpijos parke, Shrewsbury, Mass., prie Congmont ežero. Tai labai graži vieta, kur galima smagiai tyru oru pakvėpuoti ir puikioje svietainėje linksmai pasižioti prie gero orkestro. Taip pat turėsime skanių užkandžių ir gėrimų, ir visiems mandagiai patar-nausime. Bus galima gauti \$5 dovaną.

SLA 57 kuopa kviečia visus vietinius ir apilinkės lietuvių į šį pikniką skaitlingai atsilankyti ir smagiai laiką praleisti.

SLA 57 kuopos organizatorius, brolis Račila, vis gauna naujų narių ir išrodo, kad jis pralenks ne vieną organizatorių Antrame Pažangos Vajuje. Linkiu jam dar geresnio pasisekimo iki vajuos pabaigai.

K. P. Šimkonis.

Grand Rapids, Mich.

IS SLA 42 kuopos veikimo

Kuopos susirinkimas įvyko gegužio 6 d., Šv. Jurgio draugijos svetainėje.

Atlikus kitus reikalus, išduota raportas iš brolių Motuzų judamų paveiklų rody-mo balandžio 7 d. Nuo tos pramogos kuopa paskyrė \$10, o Motuzai paskyrė \$10 Vilniaus kraštui šelpiti.

Išduota raportas iš surengtų prakalbų P. Daužvardžiui, Lietuvos konsuli, balandžio 27 d. Per prakalbą bus aukų surinkta Vilniaus kraštui šelpiti \$44.85. Atėmus prakalbų rengimo išlaidoms \$10.15, liko \$34.71.

Išduotas raportas iš rengiamo pikniko. Piknikas įvyks birželio 9 d., Girmiaus pavilione, prie Grand upės.

Praeitam susirinkime priimta viena nauja narė, V. Raulinaitienė. Šiame susirinkime priimti septyni nauji nariai: F. Matulis, S. J. Barto, J. Kukta, J. Tauteris, M. Čižauskas, Dr. F. A. Adams ir A. P. Čižauskas.

Malonu gauti kiekvienas naujas narys, bet ypatingai malonu gauti jaunus žmones ir profesionalus, kaip šį kartą.

Pakeltas Vilniaus krašto šelpimo klausimas. Pasiulyta, kad nariai apsidėtų mokesčiais. Tas reikalas buvo įneštas ir paremtas. Kadangi tuosomeniniai reikalai yra svetimas dalykas, taigi ir tokiems dalykams dešimtukas jiems brangus pinigais. Tačiau, laikui bėgant, tikimės ir juos sujudinti rūpintis savais reikalais ir sava organizacija.

Komisija pranešė, kad seimo delegatų išleistuvių progą keturios SLA kuopos, butent 43, 53, 194 ir 365 arba So. Bostono, Chelsea, Roxbury ir Jamaica Plain rengia išvažiavimą, kuris įvyks prieš patį SLA seimą, sekmadienį, birželio 16 d., Oakland Grove, E. Dedham, Mass. Kuopų bendras komitetas deda pastan-

reikalo delto išskėlė jį susirinkime, kad gauti narių užgyrimą ir išgarsinti šį reikalą, kad visi nariai žinotų, kurie tam pritaris, liuosnoriai gali apsidėti mokesčiais, pasirenkant po kiek ir per kiek laiką mokės. Kurie nariai negali ar nenori mokėti nebus verčiami mokėti. Sumanytojai šio reikalo neapsiribavo vien šia kuopa, jie manė jeigu šis reikalas bus kuopos užgirtas, tai ir kitos organizacijos jį paseks. Aš išskėliau šitą reikalą į spaudą, kad jį gerai išaiškinti, kad tie nariai, kurie sakė, kad tas reikalas neturi but keliamas susirinkime, tai kad jie žinotų, jog tokiu pasielgimu pamaina demokratiją ir žmoniškumą. Kurie skaitys šį rašinį, tegul šaltai pamąstą, o gal pabus jų sąžinė, gal supras, kad priešindamiesi iš-kėlimui to reikalo susirinkime traukia vargšams kasmį iš burnos.

P. Greičaitis.

Greenfield, Mass.

SLA 297 kuopa rengia pikniką

Vienas iš didžiausių piknikų šiemet bus, tai pirmutinis SLA 297 kuopos piknikas gegužio 26 d. Prasidės 1 val. po pietų, Franklin County Parke. Bus įvairūs programos išpildytas. Gries Vinco Jaruševičiaus orkestras iš Eastampton, Mass. Dainuos žymus Aušros Choras iš Gardner, Mass. Dainuos choras pirmu sykį iš Westfield, Mass. Bus renkama "Miss Lithuania" ir apdovanota gražia dovana.

Gerbiamieji lietuviai, mūsų kuopa kviečia visus iš visur dalyvauti šioje gegužinėje ir praleisti laiką gražiam pavasario ore. Gamtos gražumas vilioja visus pasigėrėti pavasario gražumu, todėl bukite SLA 297 kp. piknike ir pasidžiaugkite pavasario grožiu. Bus taigpi valgių ir gėrimų.

Komisija yra išrinkta iš darbščių narių: advokatė Lucy N. Jakimavičiūtė ir Mrs. Blanche Janeliuniė, kurios deda visas pastangas, kad kogeriausiai galėtų svečius priimti.

Šia proga dar kartą kviečiame visas apilinkės kuopas ir kaiminines draugijas dalyvauti pas mus į svečius ir bendrai visus brangius brolius ir sesutes, ir praleisti laiką šiame žaliame mieste. Laukiame svečių. Iki pasimatymo.

SLA 297 Kp. Korespondentas.

Dayton, Ohio

SLA 105 kuopos žinios

SLA 105 kuopos balius, įvykęs balandžio 6 d., buvo sekmingas ir pelno liko 42 doleriai.

SLA 105 kuopos susirinkime gegužio 1 d. buvo perskaitytas iš organo atsišaukimas redaktoriaus Kl. Jurgelionio reikale aukojimo sušelpimui vilniečių. Brolis Ig. Gužauskas davė įnešimą, kad būtų paaukota iš 10 dol. Bet vienas narys pakėlė protestą prieš tai. Viena narė irgi palaikė protestanto pusę. Tai yra apgalvėtas apsiereikimas, kad atsiranda tokių brolių ir seserų, kurie neturi lietuviškų broliškų jausmų kaslink savųjų brolių vilniečių.

Šis visas reikalas yra atidėtas sekančiam susirinkimui. Todel visi SLA 105 kuopos nariai esate kviečiami atsilankyti į busiantį susirinkimą. Taipgi atsiėskite savo auką po 10c. ar daugiau del vilniečių. Aš aukuoju dešimtis dešimtukų.

J. A. Urbonas, SLA 105 kp. fin. sekr.

Lowell, Mass.

SLA 173 kuopa gauna naujų narių

Gegužio 4 dieną įvyko SLA 173 kuopos susirinkimas, kuriame aptarta daug ir gana svarbių reikalų, ir išrinkta delegatai į SLA seimą brolis Peslikas ir jo žmona. Pažymėtina, kad išrinkti delegatai gavo daugiausia balsų. Pasirodo, kad mūsų nariai pasitikėjo del žinomų žmonių, kurie atliks jiems pavestą darbą. Negalima pro šalį praeiti nepažymėjus, kad brolis Peslikas yra žymus darbuotojas del lietuviybės. Jis yra D. L. K. Vytauto Kliubo pirminkas, ir jo iniciativa klibas dabar išaugo į gana didelę organizaciją, prie kurios ir daugelio Amerikos lietuvių vaikai priklauso, ir tuo būdu susilaiko nuo nutautėjimo. Mes linkime Peslikams geriausio pasisekimo kelionėje ir kogeriausiai atlikti jiems pavestas pareigas.

Per praėjusį susirinkimą teko išgirsti linksmą naujieną: į mūsų kuopą prisirašė keletas narių. Iš visų jų reporteriui teko sužinoti apie Joną Rusą, kuris nors yra augęs Amerikoje, bet yra 100% lietuvis. Jis yra D. L. K. Vytauto Kliubo sekretorius, kur atlieka darbą labai pavyzdingai. Mums labai malonu matyti, kada vis daugiau ir daugiau prisirašo mūsų jaunimo prie mūsų kilnios organizacijos. Tat sveikiname tave, Jonai, ir kitus brolius, kurie prisirašė prie mūsų organizacijos. Mano manymu, jaunimas daug kuo gali pagelbėti mūsų organizacijai ir dar pakalbina daugiau jaunimo prisirašyti prie organizacijos.

Mūsų kuopa yra pasiryžusi gegužio 26 d. surengti pikniką. Tai reikiška pirmą šiemet. Ta proga prašome visų apilinkės lietuvių koskaitlingiau dalyvauti. Manoma turėti ir pamarginimų.

Vyt. Ramunėlis.

Grand Rapids, Mich.

IS SLA 60 kuopos susirinkimo

SLA 60 kuopos susirinkime balandžio 5 d., svarstant organizacijos teises, vienbalsiai nutarta išnešti protestą prieš lapelių skleidėjus laike Pild. Tarybos rinkimų, ir išrinkta komisija iš trijų narių, kurie pasirašo po rezoliuciją.

SLA 60 kuopos susirinkime gegužio 3 d. buvo perskaityta minima rezoliucija ir vienbalsiai užgirta ir nutarta pasiųsti į SLA organą Tėvynę. Gerb. redaktoriaus malonėsite suteikti vietos Tėvynėje, už ką busiu Tamstai labai dėkingas.

J. Lapinskas, Kom. narys.

Redakcijos pastaba. — Tas nelemtas ir nerimtas pranašavimas mirties Susivienijimui, jeigu kitos srovės kandidatai nebus išrinkti į Pildomąją Tarybą, buvo jau kelis syk pažymėtas ir pasmerktas Tėvynėje. Vis daugiau kartoti tą patį, vis daugiau išgarsinant tą pranašavimą, reikėtų duoti tam pranašavimui daugiau vertės negu jis galėjo turėti, ir tas pradėtų kenkti Susivienijimui daugiau negu lapeliai galėjo pakenkti. Tokį pranašavimą geriau paversti į juoką negu iš jo opų dalyką daryti ir be reikalo erzintis. Kuopoms ir nariams patartina rimtai žiūrėti į SLA reikalus, bet nepti į srovinių fanatizmą, išpučiant ką nors kas nevertas išputimo. Be to SLA 60 kuopos protestas yra ne tik protestas, bet sykiu ir skundas. Todel redakcija jį perduoda SLA sekretoriui Pildomosios Tarybos žiniai.

Chicago, Ill.

Siurprizas SLA 208 kuopos pirm., seserei Brenzaitei

SLA 208 moterų kuopos susirinkimas įvyko gegužio 1 dieną, Auditorium viešbuty. Pirmininkė, sesuo M. Brenzaite, susirinkimą atidarė 8 val. vakare ir vedė labai tvarkingai.

Buvo renkama delegatė į SLA seimą. Išrinkta: adv. Lydia Bijanskas ir sesuo V. Rasymas.

Į susirinkimą atsilankė Lietuvos konsulo P. Daužvardžio žmona ir išreiškė kuopai padėką už gėles, kurias kuopa įteikė ponui konsuliui laike jo pagerbimo kada jam buvo įteiktas Gedimino ordinas. O tų gėlių buvo didelė pintinė.

Po susirinkimo padaryta siurprizas mūsų kuopos pirmininkei, seserei M. Brenzaitei, kurios gimtadienis buvo apie tą laiką, kada susirinkimas įvyko. Kuopos išdinkė, sesuo Josephine Norkus, pakvietė mūsų pirmininkę ir kitas narys į kitą kambarį, kur buvo gėlėmis išpuoštas stalas ir ant jo degančios žvakutės bei gimtadienio pyragas. Narės sudainavo "Happy birthday dear Mary" ir "Ilgiausių, ilgiausių metų". Tai buvo seserei Brenzaitei tikras siurprizas ir ji apsišarąjusi pasakė: "Sesers narės, aš nesu to verta ir nesu užsitarnavus". Bet mes, kurios seserį Brenzaite pažystame, ją įvertiname už jos gerumą lietuvių labui. Ji daug veikia ir aukoja del lietuvių, bet tuo nē kiek nesididžiuoja. Tokią ypātą sunku rasti, kaip mūsų kuopos pirmininkė, sesuo Brenzaite.

SLA 208 kuopa labai laiminga, turėdama tokią pirmininkę. Gražiai pakalbėjo ponina Daužvardienė, palinkėdama ilgiausius metų mūsų pirmininkei, kuriai nuo kuopos įteikta duvanų pinigine, o nuo valdybos — "orkidų brosažas".

Gyvuok ir dirbk, Mariute! To tau velina visa SLA 208 moterų kuopa.

SLA 208 moterų kuopa vasario mėnesį Chicago Beach viešbuty buvo surengusi "card party". Surengimui to bankietėi veikė darbštį komisija, o jai pirmininkavo kuopos pirmininkė, sesuo M. Brenzaite. Parengimas kuopai davė \$235 pelno. Dalis tų pinigų bus pasiųsta į Lietuvą šelpimui vilniečių. Pati pirmininkė, sesuo M. Brenzaite, pardavė virš 100 tikietų ir dovanų apie 65 prizus. Tai biskį pirmininkė! Ir dar sakosi nieko gero nepadariusi. Miela Mariute, tēsk ir toliau savo pareigas, taip gražiai besidarbuodama, o mes visos narės Tau padėsime.

Josephine Osinskas, SLA 208 kp. koreep.

Pittsburgh, Pa.

IS SLA 3 apskričio suvažiavimo

SLA 3 apskričio suvažiavimas įvyko balandžio 28 d., Carnegie, Pa. Dalyvavo 14 kuopų su 40 atstovų. Apskričio valdybos 10, viso 52. Nutarta suvažiuoti į Chicago, kurios priklauso prie apskričio ir kad nebus daugiau mokama kaip 10 dolerių už ypātą. Nutarta paaukoti 10 dolerių del Lietuvių Kambario Pittsburgho Universitete. Taip pat išnešta rezoliucija, pasmerkiant SLA Pild. Tarybos rinkimų propagandą, kuri labai nešvari, nežiurint iš kurios grupės lapelius siuntinėja, kad visi lygiai būtų pasmerkti, nes tas kenkia SLA gerovei. Rezoliucijos komisijoj buvo P. Dargis, J. Virbiekas ir A. Vainorius.

J. Virbiekas.

Rockford, Ill.

SLA 77 kuopa turėjo sėkmingą parengimą

Balandžio 21 d. SLA 77 kuopa statė scenoje keturių veiksmų melodramą "Baudžiauninkė". Vaidinimas išėjo paskmingai. Aktoriai buvo šie: Bacevičius, Šimaitienė, Rumčikas, Širvinčiūtė, Gustaitis, Ružienė, Širvinčienė, Raškevičius, Rumčikienė, Dugirdienė, Sabaliauskas ir Sinkevičienė.

Jeigu reikėtų spresti, kuris geriausia sulosė, tai būtų sunku pasakyti, nes visi atliko savo roles kaip profesionalai. Štai pono rolę Bacevičius ir ponios rolę Šimaitienė, dvarponio duklę "Malviną" Širvinčiūtę, kunigo rolę Gustaitis, dvarponio sunus — Rumčikas, "Baudžiauninkės" rolę Sinkevičiūtę, ubagės rolę Ružienę, šeimyninkės Širvinčienę. Tik tiek galiu pasakyti, kad pono sunus (Pranas) Rumčikas ir Baudžiauninkės duklė (Ona) Sinkevičienė turėjo ilgiausias roles ir jiems reikėjo nemažai dainuoti. Bet kadangi abudu geri dainininkai, tai tas jiems buvo lengva. Publika nesigailėjo aplodismentų, kurios turėjom vidutiniškai.

Numirė Marė Petrauskienė

Balandžio 26 d., šių metų, su šiuo pasauliu atsiskyrė a. a. Marė Petrauskienė, sulaukus 42 metų amžiaus. Sirgo virš 3 mėnesius. Gimus Lietuvoje. Į šią šalį atvažiavo 26 metai atgal ir čionai apsigėdė. Paliko vyrą Aleksą ir du sunus — Ernestą ir Richardą.

A. a. Marė Petrauskienė prigulėjo prie SLA 77 kuopos

nuo 1920 m. ir dažnai pasidarbuodavo dėl SLA 77 kuopos. Ypač pasižymėdavo bilietų pardavime išanksto ir vis daugiausia išparduodavo už kitus.

Petrauskienė buvo gana draugiška moteris ir visuomet gero veljanti ir visuomet pasiryžus kitiems pagelbėti. Ap-gailėtina, kad jos pačios gyvenimas nebuvo rožėmis klotas. Mat Petrauskai turėjo maisto krautuvėlę ir abudu sunkiai dirbo ilgas valandas. Na, o ta nelaboji depresija tai tikrai palietė Petrauskus ir tas atsiliepė ant jos sveikatos. Ji auklėjo šeimyną ir dirbo krautuvėje ilgas valandas. Buvo jai reikalingas poilsis, bet aplinkybės neleido, tai vis diena iš dienos dėsė, ir pagaliau sveikata taip pakrūko, kad turėjo gulti į lovą, pagaliau atsidūrė ligonbuty ir po 3 mėnesių sunkios ligos numirė.

Palaidota balandžio 29 d., su bažnytinėmis apeigomis. Į kapinės palydėjo didelis burys draugų ir pažįstamų. Tarpe daugelio gėlių buketų buvo ir nuo SLA 77 kuopos gražus vainikas. O gegužės 5 dieną SLA 77 kuopos susirinkime brolis pirm. pranešė apie šią liudną naujieną ir paprašė susirinkusių minutei sustoti ir atiduoti pagarbą mūsų mylimai narei, Marei Petrauskienėi. Sustoję širdyse tarėm: "Lai buna jai amžina ramybė šioj laisvoj žemelėj".

Brolis J. Digris, gyvenantis Biloit, Wis., jau atsimaldavo iš pašalpos, o brolis Ignas Misevičius jau eina geryn ir jau parveštas iš ligoninės į namus. Linkime broliui Misevičiui greito pasveikimo.

Veikiančiosios komisijos narys išdavė raportą iš buvusio teatro. Apmokėjus visas išlaidas, liko pelno virš \$40.00. Antra komisijos narė, Šimaitienė, padarė pastabą, kad veikiančiąjai komisijai atsimaina noras veikti, kuomet mūsų pačių kuopos narių didžiulmas neateina į tokius rengimus, kurie reikalauja nemažai sunkaus prisirengimo. Pavyzdžiui, šis perstatymas "Baudžiauninkė" yra gražus laikas ir gerai suvaidintas, o bilietai nebrangūs ir rodos turėjo būti daugiau mūsų narių. Tiesa, turėjom vidutiniškai publikos, bet už tai turim būti dėkingi pašalinei publikai. Iš raportu paaiškėjo, kas kiek tikėtų pardavė išanksto, tai J. Rumčikas visus "subytino", nes pardavė net 40 tikietų. Tai bent čempionas! Ačiū broli Rumčikai. Antras mūsų kuopos patriotas, tai "dėdė" Juozapaitis, kuris atsiskak imti užmokestį kaipo grabnešis ir tuos pinigų suaukojo į kuopos iždą.

Toliau buvo svarstyta apie SLA seimą ir delegatai norėjo patirti kuopos narių didžiulmas nuomonę. Pavyzdžiui, delegatai norėjo žinoti narių nuomonę apie steigimą prieglaudų. Tuo klausimu buvo išsireikšta prieš ir del šių priežasčių: 1) Kad tokia įstaiga daug kainuotų; 2) Visų senelių negalės patenkinti del to, kad kitiems bus pertoli nuo saviškių ir draugų; 3) Jau dabar seneliai iš dalies aprūpinti su senatvės pensija.

Dar toliau buvo išsireikšta, kad ateity kenksminga propaganda SLA nariams neturi būti leistina. Pavyzdžiui, pastaraisiais Pild. Tarybos rinki-

mais buvo siuntinėjama vi- siems SLA nariams pluoštai kenksmingos agitacijos.

Buvo ir kitų nurodymų delegatams, kas būtų naudinga SLA. Taipgi kad delegatai stengtųsi paremti tą sumanymą, kad SLA centralinė valdyba būtų centralizuota, o ne taip, kaip dabar išsimečius po įvairias valstijas ir jų suvažiavimams daug pinigų išleidžiama.

SLA 77 Kp. Korespondentas.

Danbury, Conn.

A. a. Juozas Stanevičius, SLA 306 kuopos narys

Balandžio 24 dieną su šiuo pasauliu persiskyrė Juozas Stanevičius, turėdamas 47 metus amžiaus. Palaidotas su bažnytinėmis apeigomis balandžio 27 d.

Velionis paėjo iš Kareivinių kaimo, Onušiško valsčiaus, Vilniaus rėdybos. Į Ameriką atkeliavo 1910 metais ir pirmiausia apsigyveno Lowell, Mass. Danbury gyvena apie 16 metų.

Velionis buvo geras ir rūpestingas šeimynos tėvas, išauginęs dukterį Sofiją ir sunų Juozą, kuris jau vedęs.

Velionį į kapus palydėjo didelis burys visokių tautų žmonių, ir daug SLA 306 kuopos narių. Taipgi kuopos narių budėjo dieną ir naktį ir grabnešiai buvo visi SLA nariai. Tarpe daugybės gyvų gėlių buketų buvo ir SLA 306 kuopos gražus buketas.

Dideliame nuliudime velionis J. Stanevičius paliko savo moterį Oną, sunų Juozą, dukterį Sofiją, anuką ir brolių,

kuris gyvena Lowell, Mass.

Lai jam buna lengva šios šalies šalioji žemelė, o jo nuliudusiai šeimai SLA 306 kuopa reiškia kodidžiausią užuojautą.

V. Vaitkunas.

So. Boston, Mass.

SLA iždo globėjo S. Mockaus padėka

Gyvenime pasitaiko visokių atsitikimų. Dirbdamas visuotinį darbą, žmogus kartais išsipyksti ir per tai dažnai pasitaiko net netektį savo draugų. Mat, kartais tenka susidurti su kitokiomis nuomonėmis, teisingai dirbdant draugijoje pasitaiko savo gerą draugą suspenduoti, tai ir išeina iš to visoki nemalonumai. Mano žmona man kartais pasitebi, kad aš galiu visai netekti draugų, jei nenustoviu veikęs draugijoje. Aš ir buvau pradėjęs panašiai galvoti.

Tulas laikas atgal, mano geri draugai surengė man labai nesmagų įvykį, kurio aš ir šiandien negaliu užmiršti. Vie-

nas mano skirtingos nuomonės žmogus man pasakė: "Tas ne iš mūsų pusės įvyko, bet iš tavo draugų pusės". Reiškia, pasikartojo lietuvių posakis: "Saugokis draugų, nes jie tau gali iškirsti šposą".

Vieni draugai man surengė nesmagumą, o kiti "surprise party". Pas mus Amerikoje priimta paminėti gimtadienių ir vestuvių sukaktuves, o krikštavardžio sukaktį mini tik Lietuvoje. Gegužio 8 dieną pripuolė Šv. Stanislovo arba Stasio diena ir tą dieną mano žmona ir mano geri draugai surengė man netikėtą "surprise party". Tą dieną mūsų SLA 43 kuopos buvo svarbus susirinkimas, nes rinkome delegatus į busiantį seimą. Susirinkime mūsų buvo daug, bet pasibaigus susirinkimui aš pasilikau vėl be draugų, nes visi greit išsiskirstė ir išbėgiojo. Tik ponai Sangailai pakvietė mane "parvesti namo". O parvažiavus namo, radau pilną stubą mano draugų ir mano dukterį prirengusią stalą skaniais valgiais ir gėrimais, kuriuos atsivežė mano draugai. Iš to supratau,

kad jie visi suvažiavo mane pasveikinti "Stasio dienoje".

Man pasidarė labai smagu, kada sužinojau, kad aš ir vėl turiu gerų draugų, kurie yra mano idėjos ir taipgi mūsų broliško Susivienijimo nariai. Tai buvo tikrai broliškas vakaras. Tame pokily buvo trys delegatai į seimą, tai galėjome gyvai pasikalbėti apie patį seimą ir SLA bendrus reikalus. Pasakyta daug gražių linkėjimų, man taikomų. Tai buvo maloni valanda mano namuose. Negana to, mano gerieji draugai atvežė man ir gražią dovaną — portfelį, kad aš į Chicago nuvažiuočiau su geru portfelium ir kad Bostonui nebūtų gėdos.

Leiskite jįs mano visį geri draugai ir SLA nariai jums padėkoti už vaišes, gerus linkėjimus ir už gražią dovaną. Aš to nesitikiu ir todėl širdingai dėkoju ponams Stasiuliams, Sangailams, Apšiegams, Kropams ir jų sunui. Vileišiui ir Adomkevičiui. Aš dar kartą įsitikinau, kad turiu širdingų draugų ir visiems jums tariau nuoširdų ačiū!

Stasys Mockus.

PAŽYMĖJIMAI IS REDAKCIJOS KREPŠIO

DAR ir šiame Tėvynės numeryje neturime iš Balsų Skaitymo Komisijos oficialio pranešimo kiek kuris kandidatas į Pildomąją Tarybą yra balsų gavęs. Į Balsų Skaitymo Komisiją įeina kun. M. VALADKA iš Scanton, ST. VITAITIS ir S. STRAZDAS iš Brooklyno. Komisija yra priversta stropiai patikrinti savo darbą, kadangi skirtumas tarp kelių kandidatų gautųjų balsų yra labai mažas, ir keli balsai gali nulemti pasekmes į vieną ar į kitą pusę.

BROLIS A. Birieta yra gyvai susirūpinęs Amerikos lietuvių jaunimo likimu ir tuo reikalu šiame Tėvynės numery parašo straipsnelį, kuriame, be kita ko, sako: "Mes ateiviai lietuviai, jei pageidaujame, kad mūsų vaikai ir jų vaikai neužmirštų esą lietuviais, mes turime dabar rimtai rūpintis kol dar nepervėlu. Didžiosios organizacijos savo seimuose privalo aktyviai veikti ir atrasti budą sukleimui finansų del palaikymo lietuviškų mokyklų kur tik yra lietuviais apgyventa".

ŠIAME numery (3 puls.) pradedame talpinti Įstatų Komisijos sutvarkytus įnešimus seimui. Su tais įnešimais privalėtų susipažinti kiekvienas SLA narys. O ypač gerai juos pastidijuoti turėtų busimie seimo delegatai, kad seime galėtų orientuotis apie ką eina reikalas.

REDAKTORIAUS iškeltas sumanymas "visiems nariams apsitakuoti dešimtuku iki seimo vilniečių sušelpimui" vis daugiau ir daugiau prigyja. Jau kelių kuopų nariai "apsitaksavo". Prie tų kuopų dar prisidėjo SLA 53 kuopa iš Chelsea, Mass. O tos kuopos korespondentas, brolis F. Kes-

leris, praneša: "Paaiškinus reikalo svarbumą, visi nariai sutiko aukoti kas kiek nori, bet nemažiau dešimtuko". S. L. A. 105 kuopos finansų sekretorius, brolis J. A. Urbonas, storai pareiškia: "Aš aukoju dešimts dešimtukų!" Kas daugiau?

SLA 77 kuopos iš Rockford, Ill., korespondentas praneša, kad jų kuopa savo delegatams įsakė "stengtis paremti tą sumanymą, kad SLA centralinė valdyba būtų centralizuojama, o ne taip, kaip dabar išsimečius po visas valstijas ir suvažiavimams daug pinigų išleidžiama".

VILNIS pranešė, kad Chicagoje numirė M. Kanapeckas, kuris palikęs nemažą turto. Savo palikime velionis paskyrė \$20,000 senelių prieglaudų steigimui (Lithuanian Old People's and Orphan's Home founded by Lithuanians other than Catholics). Brolis Dr. A. K. Rutkauskas tą palikimą numato sujungtinu su SLA manoma įsteigti senelių prieglauda ir del to jis atkreipia į tai domę SLA Pastoviųjų komisijų, kad jos "pasistengtų SLA seimui parupinti legalius raštus perėmimui tos aukos, kurią vel. M. Kanapeckas lietuvių tautai išieivijoje teikėsi palikti".

KETURIOS SLA kuopos: Bostono 43, Chelsea 53, Roxbury 194 ir Jamaica Plain 365 rengia bendrą pramogą — delegatų į seimą išleidimui pikniką birželio 16 dieną, Oakland Grove, E. Dedham, Mass. Tai skamba kaip pavasariška poezija. Tai gražus ženkla vis didėjančio broliško kumo mūsų Susivienijime. O taip broliškai galėtų veikti ir kitų kolonijų mūsų organizacijos kuopos.

DARBŠCIAUSIOJI šiuo tarpu SLA kuopa, tai 352 kuopa Detroit, Mich. Ji laikė Pirmojo Pažangos Vajaus prirašė daugiausia narių. Ji daugiausia narių prarašys ir laikė Antrojo Pažangos Vajaus. Be to, ši kuopa suorganizavo jaunųjų beisbolės jauktą ir jau užsimojo suorganizuoti lietuvių kalbos mokyklėlę. Kaip būtų malonu, jei tokio darbštumo parodytų ir kitos SLA kuopos!

GEGUŽIO 11 dieną prasidėjo tėsiny 1939 metų Pasaulinės Parodos New Yorke. Šiomet ta paroda bus vadinama "Taikos ir Liūsybės Paroda". Joje bus daug ir gražių dailių parodymui ir pamatymui. Dalyvaus daug valstybių, kaip ir pernai dalyvavo. Tą parodą atkakys daugelis lietuvių, kaip ir pernai atkakė. Tik šiemet mes pasigesime vieno labai svarbaus dalyko. Pasigesime Lietuvos paviliono, kuriuo pernai taip gerėjomės. Šiomet nebus ir lietuvių dienos. Gaila.

SIOMIS dienomis baigiamė spausdinti prof. Joseph S. Raucek'o parašytą knygėlę "American Lithuanians". Tai bus nemažas informacijų šaltinis apie Amerikos lietuvių ir jų veikiamus kultūrinius darbus. Ši knygėlė tiks amerikonomams, lietuviams ir ypač mūsų jaunuoliams pasiskaityti. Kainuos SLA nariams 10 centų, ne nariams 20 centų ir bus galima gauti Tėvynės redakcijoje ar administracijoje.

PRAEITĄ savaitę šie 46 broliai ir seserys pareiškė noro prie mūsų Susivienijimo prisirašyti:

38 kp., Brooklyn, N. Y. — A. Shirmulis, B. Cherka, C. Cherka;

40 kp., Pittsburgh, Pa. — M. Yesčnickienė; 63 kp., Chicago, Ill. — J. Drasutis, R. Drasut, J. S. Workman; 76 kp., Brooklyn, N. Y. — C. G. Kontryn, A. J. Kontryn; 77 kp., Rockford, Ill. — J. Plukas, E. Blaskis; 87 kp., Omaha, Nebr. — B. Miller; 92 kp., Courtney, Pa. — S. Andrik; 116 kp., Ashley, Pa. — Vincent Nevulis; 124 kp., Hartford, Conn. — J. Gramas; 142 kp., New Haven, Conn. — B. Dajota, V. Yazukevičius, J. Dapkin; 153 kp., Bu Bois, Pa. — F. Radgekinas, T. Yonushonis; 216 kp., Erie, Pa. — A. G. Krauchen, J. J. Krauchen; 223 kp., Tunkhanock, Pa. — A. B. Bennett, Helen Vezevičius, Louise Paulauski, Jonas Kupchunas, Anna Vezevičienė, Juozas Vezevičius, B. Paulauskas, J. Paulauskas, Jr., Rozalija Paulauskas, Jonas Kudirka, Antanas Vezevičius, Alex Vezevičius, J. Paulauskas; 226 kp., Chicago, Ill. — A. Grazulis; 245 kp., Newark, N. J. — A. Norvaišienė; 301 kp., Cicero, Ill. — Jonas Pilks; 352 kp., Detroit, Mich. — K. Levulis, A. Vaitkunas, J. Rukszenas, G. A. Levulis, Anna Usonis, Jurgis Kudirka, T. C. Brazauskas.

SLA KUOPOMS

Tuojaus įsigykite savo jaunimui naują įdomią knygėlę anglų kalboje apie Amerikos Lietuvius, parašytą profesoriaus Ruceko ir išleistą Susivienijimo Lietuvių Amerikoje, vardu

AMERICAN LITHUANIANS

By Prof. JOSEPH S. ROUCEK

CONTENTS:

EARLY IMMIGRATION
PRE-WAR ESTIMATES
RELATIONS WITH HOMELAND
POST-WAR IMMIGRATION
OCCUPATIONS
RELIGIOUS DIVISIONS
SOCIAL DIVISIONS
ORGANIZATIONS
NATURALIZATION AND LITERACY
THE PRESS
OUTSTANDING AMERICAN—LITHUANIANS
AMERICAN—LITHUANIAN MUSICIANS, ACTORS, ARTISTS
AMERICAN—LITHUANIAN MEN OF LETTERS
AMERICAN—LITHUANIAN IN PUBLIC OFFICE
AMERICAN—LITHUANIAN ATHLETES
BIBLIOGRAPHY

Įdomi paskaityti ir tėvams ir vaikams

Knygelės kaina SLA nariams 10 centų, ne-nariams 20 centų.

Knygelė tik dabar išeina iš spaudos.

Siųskite savo užsakymus tuojaus, kad gautumet knygėlę kol nepritruksim

Adresu:

TĖVYNĖ, 307 W. 30-th St., New York, N. Y.

SLA Pildomoji Taryba apie morgičius, pomirtines ir pašalpas

Protokolas

SLA PILDOMOSIOS TARYBOS SUVAŽIAVIMO, ĮVYKUSIO KOVO MĖNESIO 1—8 DIENOMIS, 1940 METŲ, SLA CENTRO RAŠTINĖJE, 307 W. 30-TH STREET, NEW YORK, N. Y.

(Tąsa)

(Tąsa atgal priimtų suspenduotų narių)

V. Senkus, 311 kp., Ill.	150
W. Eckells, Jr., 314 kp., Ill.	150
L. Kurelaitis, 314 kp., Ill.	300
N. Lasky, 314 kp., Ill.	300
C. Waldo, 314 kp., Ill.	300
K. Gerulitė, 318 kp., Mass.	150
K. Steiva, 318 kp., Mass.	150
J. Zalanskas, 318 kp., Mass.	150
A. Gerulienė, 318 kp., Mass.	300
L. Visockis, 318 kp., Mass.	300
A. Lapė, 333 kp., N. Y.	1,000
S. Jonela, 362 kp., Ohio	250
T. Likos, 365 kp., Mass.	500

Dešimtą sesiją prezidentas F. J. Bagočius uždarė 8 valandą vakare, paskelbdamas, kad vienuoliktą sesiją prasidės kovo 5 d., 8:15 val. vakare, toje pat vietoje.

SESİJA VIENUOLIKTA

Vienuoliktą sesiją prezidentas F. J. Bagočius atidarė kovo 5 d., 1940 m., 8:15 val. vakare, Hotel New Yorker, New York, N. Y.

Sesijoje dalyvauja:

Prezidentas F. J. Bagočius,
Vice prezidentas J. K. Mažukna,
Sekretorius M. J. Vinikas,
Iždininkas K. P. Gugis,
Iždo globėjas S. Mockus,
Iždo globėja E. Mikužiūtė,
Daktaras -kvotėjas J. S. Staneslow.

Taipgi dalyvauja Kontrolės Komisijos nariai:

J. Grinius,
Kun. M. Valadka,
J. Tareila.

Apšvietos Komisijos nariai:

Dr. P. Grigaitis,
M. Vaidyla.

118. Po ilgų diskusijų, pasitarimų ir pasikalbėjimų, nutarta P. Tarybai posėdžiauti be Kontrolės Komisijos ir be Apšvietos Komisijos narių, o šios komisijos posėdžiaus atskirai, į posėdžius pasikviečiant ir Tėvynės redaktorių Kl. Jurgelionį.

Vienuoliktą sesiją prezidentas F. J. Bagočius uždarė 12 valandą nakčia, pranešdamas, kad dvyliktą sesiją prasidės kovo 6 d., 11 val. ryte, toje pat vietoje.

SESİJA DVYLİKTA

Dvyliktą sesiją prezidentas F. J. Bagočius atidarė kovo 6 d., 1940 m., 11 valandą ryte, Hotel New Yorker, New York, N. Y.

Sesijoje dalyvauja:

Prezidentas F. J. Bagočius,
Vice prezidentas J. K. Mažukna,
Sekretorius M. J. Vinikas,
Iždininkas K. P. Gugis,
Iždo globėjas S. Mockus,
Iždo globėja E. Mikužiūtė,

Kontrolės Komisijos nariai:

J. Grinius,
Kun. M. Valadka,
J. Tareila.

Apšvietos Komisijos pirm. Dr. P. Grigaitis ir M. Vaidyla.

Tėvynės redaktorių K. Jurgelionis.

119. Skaitomas ketvirtos sesijos protokolas. Iždininkas, K. P. Gugis, įnešė, vice prezidentas, J. K. Mažukna, parėmė šios sesijos protokolą priimti. Protokolas priimtas kaip skaitytas.

120. Iždininkas, K. P. Gugis, įnešė, iždo globėja, E. Mikužiūtė, parėmė, kad 36-tas tarimas siųsti aukas Lietuvon per konsulą būtų atšauktas. Balsuojama vardošaukiu:

Prezidentas F. J. Bagočius susilaikė,
Vice prezidentas J. K. Mažukna, palikti kaip stovi,
Sekretorius M. J. Vinikas, palikti kaip stovi,
Iždininkas K. P. Gugis, atšaukti,
Iždo globėjas S. Mockus, palikti kaip stovi,
Iždo globėja E. Mikužiūtė, atšaukti.

121. Svarstoma Pildomosios Tarybos, Apšvietos Komisijos ir Tėvynės redaktoriaus bendradarbiavimo reikalas. Po ilgų pasinformavimo pasikalbėjimų, Apšvietos Komisijos nariai Dr. P. Grigaitis ir M. Vaidyla ir redaktorių K. Jurgelionis apleido posėdį atskirai konferencijai.

122. Sesijoje padaroma 10 minučių pertrauka.

123. Kontrolės Komisija padaro eilę paklausimų ir pareiškimų, kurie plačiais pasinformavimais apkalbėti ir apsvastyti.

Vice prezidentas, J. K. Mažukna, dvyliktą sesiją uždarė 2 valandą dieną, paskelbdamas, kad trylikta

sesija prasidės kovo 6 d., 3 val. po pietų, toje pat vietoje.

SESİJA TRYLIKTA

Trylinktą sesiją prezidentas F. J. Bagočius atidarė 3 valandą po pietų, kovo 6 d., 1940 m., Hotel New Yorker, New York, N. Y.

Sesijoje dalyvauja:

Prezidentas F. J. Bagočius,
Vice prezidentas J. K. Mažukna,
Sekretorius M. J. Vinikas,
Iždininkas K. P. Gugis,
Iždo globėjas S. Mockus,
Iždo globėja E. Mikužiūtė.

Apšvietos Komisijos nariai:

Dr. P. Grigaitis,
M. Vaidyla.

Kontrolės Komisijos nariai:

J. Grinius,
J. Tareila.

Taipgi dalyvauja svečias V. Ambrozevičius.

124. Skaitoma penktos, šeštos, septintos, aštuntos, devintos ir dešimtos sesijų protokolas. Protokolas sesija po sesijai priimtas, kaip skaitytas.

125. Kontrolės Komisijos pirmininkas įteikia savo sąskaitas be komisijos rekomendacijos.

126. Apšvietos Komisijos pirmininkas Dr. P. Grigaitis praneša Apšvietos Komisijos su redaktorium pasitarimų pasekmes.

127. Skaitoma Vienybės laiškas reikale galutinio atsiskaitymo už Tėvynės popierę. Iš laiško pasirodė, kad SLA skaitlinės yra didesnės apie \$30 už Vienybės paduotas skaitlines. Nuosėkliai reikalą apsvačius ir apkalbėjus, iždininkas K. P. Gugis įnešė, vice prez. J. K. Mažukna parėmė pavesti sekr. M. J. Vinikui su Vienybe šį reikalą išlyginti sulig jo geriausios nuožiuos.

128. Svarstoma V. Rainio, SLA 115 kuopos nario, pomirtinės išmokėjimas. Velionis priimtas į SLA vasario 5 d., 1939 m. ir nelaimingam atsitikime mirė metus laiko neišbuves nariu. Nutarta pomirtinės apdraudos išmokėti dalį kaip yra nurodoma SLA konstitucijoje ir narystės paliudyme to skyriaus, kuriame velionis priklausė.

129. Svarstoma SLA 115 kuopos aplikantės Onos Radzevičienės priėmimo apeliacija, kurios aplikaciją SLA daktaras-kvotėjas yra atmetęs. Apsvačius, patvirtintas daktaro-kvotėjo sprendimas.

130. Imant atydon, kad pirmesniu Pildomosios Tarybos tarimu pasiremiant, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kuopos esančios Pensylvanijos valstijoje balsavo sumanyje vyriausią raštinę (Home Office) iš Wilkes Barre, Luzerne pavieto, perkelti į Pittsburgh, Alleheny pavietą, kurio balsavimo pasekmės SLA sekretoriaus Pildomajai Tarybai buvo raportuotos iš Pildomosios Tarybos priimtos. Visas tolimesnis šio reikalo tvarkymas, podraug kaip ir SLA čarterio pataisymas, šiuo yra paliekamas SLA prezidentui F. J. Bagočiui, kuris insis tokių žygių, kurie bus reikalingi sulig įstatymų.

131. Svarstoma aktuario bila. Iždininkas K. P. Gugis įnešė, vice prezidentas J. K. Mažukna parėmė, pavesti visą dalyką sekretoriui M. J. Vinikui išsiderėti geriausias sąlygas ir bilą sulig jo nuožiuos užmokėti. Įnešimas priimtas vienbalsiai.

Sesiją trylikta prezidentas F. J. Bagočius uždarė 8 valandą vakare, pranešdamas, kad keturioliktą sesiją prasidės 10:30 val. ryte, kovo 7 d., 1940 m., toje pat vietoje.

SESİJA KETURIOLIKTA

Keturioliktą sesiją prezidentas F. J. Bagočius atidarė 10:30 val. ryte, kovo 7 d., 1940 m., Hotel New Yorker, New York, N. Y.

Sesijoje dalyvauja:

Prezidentas F. J. Bagočius,
Vice prezidentas J. K. Mažukna,
Sekretorius M. J. Vinikas,
Iždininkas K. P. Gugis,
Iždo globėjas S. Mockus,
Iždo globėja E. Mikužiūtė.

Apšvietos Komisijos nariai:

Dr. P. Grigaitis,
M. Vaidyla.

132. Skaitoma Kontrolės Komisijos rekomendacijos iš kovo 6 d., 1940 m. Perskaičius, sutikta įtraukti suvažiavimo dienotvarkėn.

133. Pasiremiant Kontrolės Komisijos rekomendacijai S. Mockus įnešė, J. K. Mažukna parėmė, kad taupumo sumetimais, sekamam SLA seimui vietoje seimo nutarimo duoti pasamdytam auditoriui pagaminti finansinį raportą, kad būtų pagamintas bendras sekretoriaus, iždininko ir iždo globėjų finansinis raportas su visų keturių parašais ir įteiktas seimui.

134. Kreipiant dėmesį į Kontrolės Komisijos rekomendaciją sekretorius paaiškina, kad sulig Pildomosios Tarybos nutarimo, pradėjus Tėvynę spausdinti SLA spaustuvelyje, buvo reikalias spausdintvės pasamdyti naujai pastovus darbininkai Tėvynės spausdinimui. Apart to, redaktoriui, p. Jurgelioniui, paėmus Vajaus vedimo reikalus, po pusę laiko prie redakcijos ir raštinės dirbęs darbininkas perėjo išimtinai prie redakci-

jos darbų. Todel raštinės darbams, ypatingai vedimui korespondencijos su kuopomis, reikėjo paimti darbininkas iš spaustuvely, o spaustuvely paimtas naujas darbininkas. Valstijos raportus rengiant, reikėjo dirbti viršlaikius vakarais ir šventomis dienomis. Nors raštinės štabas su pasišventimu dirbo, bet iš priežasties naujų darbininkų stokos patyrimo ir vienos kitos susirgimo, prisiėjo ir pašalinės pagalbos gauti. Nutarta štabo sutvarkymą palikti sekretoriaus nuožiuurai.

135. S. Mockus įnešė, J. K. Mažukna parėmė, kad Kontrolės Komisijos rekomendacija takų išreikalavimo reikale Juselio namo forklozavimo, būtų pavesta tam tikslui išrinktos komisijos ištirimui. Komisijos raportas privalo būti išduotas busimam Pildomosios Tarybos suvažiavimui. Komisijon išrinkti S. Mockus ir E. Mikužiūtė. Įnešimas priimtas.

136. Skaitoma SLA 36 kuopos telegrama protestuojant prieš SLA 6 apskričio nutarimą, laikyti SLA seimą Chicago vidurmiesty, siulydami seimą laikyti Lietuvių Auditorijoje. Kadangi jau nuo senai yra stipriai išgyvenusi Pildomosios Tarybos tradicija nesikišti į paskirtų seimo rengimo komisijų pasirinktas seimo laikymui vietas ir kadangi busimo seimo vieta, kaip Pild. Tarybai pranešta, jau sukontraktuota, tai Pildomoji Taryba nemato jokios galimybės SLA 6 apskričio Seimo Rengimo Komisijos nutarimą pakeisti ar atšaukti.

Sesiją keturioliktą prezidentas F. J. Bagočius uždarė 1 valandą po piet, paskelbdamas, kad penkioliktą sesiją prasidės 2:30 val. po piet, kovo 7 d., toje pat vietoje.

SESİJA PENKIOLIKTA

Sesiją penkioliktą prezidentas F. J. Bagočius atidarė 2:30 valandą po pietų, kovo 7 d., 1940 m., Hotel New Yorker, New York, N. Y.

Sesijoje dalyvauja:

Prezidentas F. J. Bagočius,
Vice prezidentas J. K. Mažukna,
Sekretorius M. J. Vinikas,
Iždininkas K. P. Gugis,
Iždo globėjas S. Mockus,
Iždo globėja E. Mikužiūtė.

Apšvietos Komisijos nariai:

Dr. P. Grigaitis,
M. Vaidyla.

137. Skaitoma vienuoliktos, dvyliktos, tryliktos ir keturioliktos sesijų protokolais. Iždininkas, K. P. Gugis įnešė, iždo globėja E. Mikužiūtė parėmė protokolą priimti kaip skaitytas. Protokolas priimtas vienbalsiai.

138. Svarstoma Alexander Mizara morgičiaus paskolos aplikacija No. 239, šešių šeimynų medinio namo adresu 337-339 E Street, So. Boston, Mass., sumoje \$2,200. Įkainuotojai A. J. Namaksy ir S. Mockus liudija nuosavybė esanti verta \$5,000 ir rekomenduoja suteikti paskolą sumoje \$2,200. Apsvačius nutarta paskolinti \$2,200, 6% penkiems metams, po \$75.00 numokant kas šeši mėnesiai.

139. Svarstoma Stanley ir Mildred Polkus morgičiaus paskolos aplikacija No. 234, dviejų šeimynų, dviejų krautuvių murinio namo, antrašu 21 Main Street, Muse, Pa., sumoje \$5,000.00. Įkainuotojai, J. K. Mažukna ir S. Bakanas, liudija nuosavybė esanti verta \$9,500 ir rekomenduoja suteikti paskolą sumoje \$4,000. Apsvačius nutarta paskolinti \$4,000, penkiems metams, šeštu nuošimčiu, numokant \$50.00 kas trys mėnesiai. Paskolos dokumentų sutvarkymas pavestas J. K. Mažuknai.

140. Svarstoma Anna Mikuzis morgičiaus paskolos aplikacija, vienos krautuvely ir penkių šeimynų murinio namo adresu 2121 N. Western Ave., Chicago, Ill., sumoje \$4,500.00. Ant šios nuosavybės SLA turėjo dabar jau išsibaigusią paskolą sumoje \$4,000.00, todėl nauja aplikacija nepildyta, nuosavybės naujų fotografijų ir naujo įvertinimo nepadaryta, tačiau iždin. K. P. Gugiui užtikrinant, kad ši procedūra yra tvarkoje, nes viską galima remti ant senos aplikacijos, nutarta paskolą duoti sumoje \$4,500.00, 6%, penkiems metams, numokant po \$75.00 kas šeši mėnesiai.

141. Posėdin atsilanko Standard Statistics atstovai N. Kimbell, Devine ir Dobson ir plačiai paaiškina mūsų bendrą darbuotą pagerinimui mūsų finansų padėties, įteikdami sekamą raportą:

March 6, 1940

To The President And The Board
Lithuanian Alliance of America

I am very happy to have this opportunity to review our relationship with you and to discuss your investment problems.

As you will recall, our acquaintance began late in 1934 when you signed a contract for our Supervisory Service and mailed us a check covering a year's fee. However, after looking over your account and hearing that it was impossible for you to take any action on our suggestion we decided that we could be of very little service to you at that time, and refunded your check, after deducting our fee for analyzing your list.

Again in 1935, you discussed the question of service with us but, we again refused to serve as your investment counsel. It was not until October 4, 1937, that the present contract was entered. At that time we felt that we could be of service to you, and you had improved your investment procedure.

It is interesting to examine the make up of your account since 1934 and note the progress that has been made, particularly in the last 2¼ years. The following table shows the percentage of the account in various groups at three different periods — September 1934, September 1937, and February 1940:

	Sept. 1934	Sept. 1937	Feb. 1940
Governments	13.4	8.0	24.9
Municipals	15.0	19.8	15.2
Institutional Quality			
Corporates	4.5	3.9	24.9
Total High Grade Issues	32.9	31.7	65.0
Medium Grade			
Corporates	22.1	15.5	4.3
Sub-Standard Issues (excluding defaults)	27.3	34.1	19.0
Defaulted Issues	17.7	14.9	8.6

The progress that has been made over these years has indeed been encouraging and has been achieved through the cooperation of your investment committee.

Every issue which has been purchased since 1937 has been of sound quality, with but one exception, in which case a sub-standard bond was bought with the funds derived from the sale of a stock in order to improve income and retain recovery possibilities.

Because of the unprecedentedly high levels of good bonds, it has been necessary from time to time to sell some of the prime grade issues (in practically every case at an attractive profit), and to reinvest the funds in some other issue of similar quality which was obtainable on a more remunerative yield basis. Nevertheless, there has been no speculation. Transactions such as these have been indulged in only to improve income and have been confined to sound quality issues.

We would like to be able to advise you to confine your investments to governments and municipal bonds, but in view of current interest rates and your stringent income requirements, this is not at all practical. Some municipal bonds and a satisfactory backlog of government obligations are already held in the portfolio, and it is our intention over the longer term to very greatly increase the proportion of such issues.

At the present time, in order to obtain a yield of 3.25 or 3.50, the minimum which can be accepted for your purpose, it would be necessary for you to purchase definitely medium grade or speculative municipal obligations, unsuited for inclusion in a fund such as yours. At some time in the future we believe that funds can be concentrated mainly in sound quality municipal bonds and government obligations.

The toll in municipal bonds was extremely heavy in the early thirties, and today there are many municipal issues, selling at relatively high prices, which we would hesitate to buy and put away, feeling that our interest and principal are secure.

At the present time, therefore, care must be taken not only to choose issues selling at reasonable levels in relation to the general market, and ones that have fair marketability, but a great deal of selectivity is necessary in order to avoid future losses through default or impairment of credit through changing business and political conditions.

Over the next year or so we believe we will see a distinct change in interest rates and, as a result, sharply lower prices for high grade bonds. Hence, we continue to advise extreme caution, and, to the extent possible, recommend that funds be held in cash rather than immediately put to work. This will give you a reserve of buying power to take advantage of lower bond prices as and when they prevail.

Yours very truly,

IVAN S. DOBSON,
Vice President.

Mach 7, 1940

To The President And The Board
Lithuanian Alliance of America

The book value of your account when you came to us first was stated to be \$906,081. However, this was taking all securities in at cost, without using amortized values. The account had a market value of \$510,560 at that time. This is really the figure that should be used in determining what you have accomplished in the last two and one-quarter years.

At the present time you have a book value of \$465,946. To this should be added an item of \$45,000 representing the value assigned to certain real estate bonds, including your own auditorium, which we have eliminated from our calculations. The book value on February 2, therefore, should have been taken at \$510,946, or approximately the same as the market value on September 13, 1937.

(Daugiau bus)

Mūsų Korespondentai Apie Bendrą Lietuvių Veiklą Amerikoje

Tik patamsiuose kugžda visokios piktos dvasios, bet ne saulės šviesos

Priverstina bedarbė — ekonominė ilgametinė depresija žmones išvaro iš lygsvaros. Žmogus į žmogų žiūri vilko akimis, kalindamas dantimis ir tykodamas pagriebti už gerklės. Tai nuožmi, žiauri, begailiatinga kova už buvį.

Ar kada nors žmogus atsi-peikės ir praregės, kad jis per savo nežinystę (ignoranciją) pats save naikina? Naikina savo fizinės ir protinės įje-gomės, nežiurint ir nekreipiant dėmesį į tai, kad medicinos mokslas netik suteikia progą sulaukti ilgesnio amžiaus, bet ir laimingesnį gyvenimą su-budavoti.

Ritulus žemės, ant kurios žmonės gyvena, pilnai gali iš-maitinti ir suteikti didžiausią patogumą visiems žmonėms. Prie dabartinės civilizacijos su sveiku ir rimtu pagalojimi-mo rodos turėtų visiems už-tekėti netik duonos, bet ir nau-dojimosi civilizacijos pada-rais: skraidžioti arais po erd-vę, nardytis po gilumos van-denyne, landžioti po žemės vidurį ir grožėtis, gėrėtis gam-tos gražumu.

Aš pilnai įsitikinęs, kad ne-žiurint sąmoningų ar nesąmo-ningų stabdžių, žmonija žy-giuoja prie to išsvajoto rojus ant žemės, prie gerbuvo ir

palaimos visos žmonijos.

Karas ir badas bus tik pri-siminimas praėjusių klajoklių, pseudo-apaštų, kurie žmoni-ją troškino degindami ir nai-kindami tas gaires, kurios ro-dė kelią į duosnesnį gyveni-mą.

Mes, lietuvių tautos nariai, kokiame žemės rutulio kampe ly negyventume, neišleiskim iš akių tų gairių, kurios rodo kelią prie laimesnio gyve-nimo. Neišleiskim iš akių tų gairių, kurias pastatė Lais-vamųjų Etninės Kultūros Draugija, tai ir nereiks kla-joti po šuntakius, o žygiuosi-me tiesiu keliu vis artyn prie gerbuvo ir palaimos, blašky-dami tamsos miglas, kurios laiko apguliusios lietuvių tau-tos narius.

Štai LEKD paskelbė Trimi-tę planą veiksmų tarp savųjų lietuvių tautos narių. Viskas, kas mums atsieina daryti, tai užsiprenumeruoti LAISVĄJĄ MINTĮ — tik \$1.00 metams ir skaityti atyžiai kiekvieną ei-deną, ir paraginti savo bičiulį, pažystamą, kad butinai užsi-prenumeruotų Laisvąją Min-tį. Ko daugiau gausim skai-tytojų Laisv. Mintį, to leng-vesnė bus mūsų žygiuotė prie gerbuvo ir palaimos.

Dr. A. L. Graičunas.

Rimšos "Lietuvos Artojaus" reikale

BOSTON, MASS. — Lietu-vių Dailės Draugų Komitetas (Friends of Lithuanian Art) šiuo praneša, kad "Lietuvos Artojas" yra jau pastatytas parodon Boston Fine Arts Mu-ziejuje. Tad visuomenė yra kviečiama bent kada nueiti pa-matyti šį kūrinių. Tai yra pir-mas lietuviškas kūrinių šiam puikiame ir pagarsėjusiam muziejuje. Rimšos "Lietuvos Artojas" angliskai yra užva-dintas "The Ploughman", pa-dovanotas "Friends of Lithu-anian Art". Tai yra pirmas žingsnis parodyt lietuviškos kultūros kūrinių Naujosios Anglijos didžiajame Fine Arts Muziejuje Bostone. Šis kūriny-s bus muziejuje ant visados. Kai jau nebus mūsų šiam pa-sauliui, skulptoriaus Petro Rimšos kūriny-s turės vietą tarp kitų tautų kūrinių muziejuje ir atstovaus Lietuvos dvasi-ją.

Išstatymas "Lietuvos Arto-jaus" Bostone Dailės Muzie-juje yra kultūrinis darbas, kuris pėkels lietuvių vardą ne vien Bostone, bet ir visoje Naujojoje Anglijoje ir suteiks lietuviams, ateiviams ir čia gi-musiems, prisiminimą Lietu-vos, taipgi duos progą paro-

dyt svetimačiams mūsų lie-tuviškos dailės kūrinių.

Bet neužtenka to, kad Bos-tono Dailės Muziejus (Boston Museum of Fine Arts) priėmė ir ištatė parodon Rimšos "Ar-tojaus". Kas nors turi Rimšai užmokėti už jo tirusią ir dar-bą. Skulptoriui Rimšai bran-giai kainavo ir daug darbo bu-vo įdėta kurimui "Artojaus", ir atvešti jį mums į Ameriką. Todel Bostone susitvėrė Lie-tuvių Dailės Draugų Komite-tas tikslu surinkti reikalingą pinigų sumą. Iki šiol yra su-akauta \$392.00. Sekančios organizacijos jau aukojo ir į-eina į Friends of Lithuanian Art Sąryšį: SLA seimas Scrantone \$25.00, S. L. A. antra: apskr. iš Mass. — \$100, Ran lolph ir Stough-tono apeliokas S. Jurga — \$10.00, SLA 330 kp. — \$3.00, Sandaros Moterų Klubas iš So. Bostono — \$5.00, Mass. Suv. Piliiečių Klubas — \$25.00, So. Bostono Lietuvių Piliiečių Klubas — \$50.00, SLA 43 kp. iš So. Bostono — \$10.00, Sv. Juozapo Dr-ja iš Newton Upper Falls — \$5.00, So. Bos-tono Sandaros 7 kuopa — \$100.00. Iš Worcesterio apie-

linkės sekančios organizacijos aukojo: Lietuvių Piliiečių Klu-bas — \$50.00, Sv. Jurgio Dr-ja — \$25.00, Lietuvos Su-nų ir Dukterų Dr-ja — \$15.00, Birutės Draugija — \$10.00, SLA 318 kp. — \$12.00, SLA 57 kp. — \$5.00, Lietuvių Mo-terų Klubas — \$10.00, Sv. Kazimiero Dr-ja — \$5.00. Pa-veniai asmenys iš Worcesterio aukojo: F. Skliutas — \$5.00, K. Zurlis — \$1.00, J. Dvareckas — \$1.00, Vyčių 17 Algirdo kp. iš So. Bostono pa-siuntė Rimšai \$10.00, o ko-mitetas dar turi surinkti \$800.00. Šiam fondui reikia dar \$408.00.

Tuoju prasidės piknikų sezo-nas. Prašome visų organizaci-jų paskirti dalį padaryto pelno ir pasiųsti į šį fondą atmokė-ti skulptoriui Petriui Rimšai. Prašome tų organizacijų, ku-rios dar neatsiliepė ir parašy-tus laiškus, atsakyti ir prisidė-ti kiek išgali ir neatidėlio-jant prisųsti savo aukas, čė-kius ar money orderius vardu Dr. Juozas L. Pašakarnis, iš-dininkui, 447 Broadway, So. Boston, Mass. Worcesterio apeliokas organizacijos siųski-letė savo aukas Worcesterio skyriaus pirm. Antanui Daili-dai, 10 Sigel St., Worcester, Mass.

Šis darbas nėra vieno žmo-gaus, ar kelių, bet visos lie-tuviškos visuomenės. Tad pra-šome prisidėti!

Steponas Minkus,
Pirm. Lietuvių Dailės
Draugų Komiteto.

Philadelphia, Pa.

Nepaprastas piknikas
su krikštynom

Gegužės 30 d. (Memorial Day), žinomame Mikalaičių uky įvyks nepaprastas Phila-delphijos Lietuvių Verslinin-ku, Amatinių ir Profesionalų Sąryšio linksmas piknikas. Kaip žinome, sąryšis jau yra dviejų ir pusės metų senumo.

Paskiausiui laiku apie sąry-šį manyta šiaip ir taip del jo ateities. Kiti net atvirai kal-bėjo apie atidavimą to nepap-rasto "kudikiui" kuriam nors graboriui. Bet dabar, po su-važiavimo balandžio 7 dienos, Lorraine Hotely, su daugeliu kitų kolonijų sąryšis ir kartu su Ekonominiu Centru, kuriame net visą dieną dalyvavo pats Lietuvos konsulas gerb. J. Budrys, tai aiškiai pasirodė, kad tokie sąryšiai (ar kito-kiais varda is pavadinti) yra butinai reikalingi visose lietu-vių kolonijose.

Todel, nusiminimui tolėjant ir laikams truputį gerėjant, sumanyta tam mūsų "kudi-kiui" surengti tinkamas krikš-tynas tyrame vasaros ore pas-ponus Mikalaičius. Sąryšio su-sirinkime, užsiminus apie krikštynas, vienbalsiai tapo užgirtos ir tuojau užsirašė daugybė kumų. Vieną jau pri-davė, kiti pasizadėjo tinka-mas tokiu pokiliu dovanėles priduoti. Spėjama, kad bus gauta apie 50 įvairių dovanų.

Ir nenuostabu, kad rodoma tiek daug pritarimo ir duosmu-mo. Juk tas mažas nepapras-tas "kudikis", kaip žinome, dar prieš krikštą jau daug atsižymėjo. Pavyzdžiui: jis sa-vo sumanymu, darbštumu ir lėšomis pasiuntė 4 jaunuolius į Pirmąją Lietuvos Tautinę Olimpiadą. Kaune, be išmėti-nėjimų aukojo Klaipėdos pa-bėgėliams, Lietuvių Dienai Pa-saulinėje Parodoje New Yor-ke, Lietuvos Pavilioniui ir tt. Ir neabejojama, kad po "krikš-to" sąryšis dar daugiau dar-buosius visų lietuvių ir Lietu-vos labui.

Kumas.

ELENA PECIUKAITĖ

Washington, D. C.

Lietuviai šokėjai
gerai pasirodė

Balandžio 25, 26 ir 27 die-nomis čia Amerikos lietuvius atstovavo Chicago Lietuvių Jaunimo Draugija folkloro šventėje. Draugijos šokėjų grupė susilaukė geriausio pa-sisekimo šokdami lietuviškus šokius: Blezdingėlę, Mikita, Sukčius, Kepurinė ir tt.

Šokėjams besilankant Wa-shington, Lietuvių-Amerikie-čių Draugija surengė dar vie-ną koncertą Kolumbo Ritierių salėje. Pabaltijo-Amerikos Draugijos lietuvių sekcija su-rengė koncertus Dodge vieš-buty Washington ir Lietuvių salėje Baltimorėje. Šiuose kon-certuose dalyvavo ir plačiai žinoma dainininkė p-lė Pečiukaitė. Po koncertų, buvo ren-kama aukos Vilniaus kraštui šelpiti.

Gerb. P. Žadeikis, Lietuvos pasiuntinys Amerikai, surengė šokėjams pietus, o Dr. Coutin-ko, katalikų universiteto ge-ografas, surengė priėmimą p. Beliajaus ir p. Pečiukaitės pa-gerbimui spaudos klube.

A. Dzukas.

Pittsburgh, Pa.

Įvairios žinutės

Balandžio 30 d., L. P. Sve-tainė, S. S., buvo ALT San-daros metinis susirinkimas ir valdybos rinkimas. Pirminin-ku išrinktas Viktor Rose (Ru-kas), pagalbininku P. Marmo-ka, sekr. J. Virbickas, išd. Alb. Brazauskienė, turtų kont. kom. V. Slančiauskas ir J. Petraitis. Parengimų komisi-ja P. Pivaronas, H. A. Kap-trauckas, A. Griška, O. Zamb-lauckienė ir J. Virbickas.

Nutarta pasiųsti pasveikini-mą Sandaros seimui ir auką \$15.00. Taip pat nutarta pa-siųsti 4 delegatus į Sandaros seimą: A. Brazauskienė, O. Gilienė, F. Savicką ir F. Rad-gių.

Skaitytas laiškas nuo Pitts-burgho Jaunųjų Lietuvių, ku-ris leidžia lietuvišką programą per KQV stotį kas sekmadie-nis 10:45 ryte. Leidžiamas programos vienbalsiai užgirtas ir nutarta prisidėti nors su maža auką — 5 doleriais. Taip pat įgaliotas sekr. ir pir-mininkas pasirūpinti, kad visi sandariečiai užsimokėtų prieš seimą už Sandarą.

Pittsburgho Lietuvių Kam-barys jau tikrai bus užbaigtas šią vasarą. Galutinai jau pasi-rašė kontraktą su kontraktori-umi P. Pivaronas ir Dr. We-ber nuo universiteto. Lietuvių kambarys bus užbaigtas ir ati-darymas įvyks pabaigoj lie-pos mėnesio. Atidarymui die-na dar nenuskirta, bet netru-kus bus nuskirta. Komitetas

jau planuoja kaip tinkamiaus-ia prie to prisirengti. Nors darbas nebuvo lengvas ir dar nėra galutinai gana pinigų su-kelta, bet jau yra gana kad galima pradėti ir tikimės, kad visi surėmę pečiais suksim ir reikalingą likusią dalį.

Tai Pittsburghas turės ką prisiminimui apie lietuvius, nes tas kambarys bus per-gentkarčių gentkartės ir gar-sys lietuvių vardą. Todel mums Pittsburgho lietuviams bus garbė ant visados. Tai ne-sigalėkime kelių centų paau-koti.

J. Virbickas.

Philadelphia, Pa.

Didelis piknikas

Lietuvių Verslininkų Amat-ninkų ir Profesionalų Sąryšis yra idėjinė, patriotinė vietos lietuvių organizacija, susitvė-rusi prieš du ir pusę metų at-gal. Per tokį trumpą laiką ji yra daug lietuvių vystę nuvei-kusi. Nors sąryšis turi aukš-tą užsivardijimą, vienok prie jo gali priklausyti visi lietu-viai ir lietuvaivės be skirtu-mo pažiūrą ar įsitikinimą. Tai vienintelė mūsų mieste orga-nizacija, kurioje "įvairaus plauko" lietuvių sugyvena gražiausiame sutikime.

Gal kuris ar kuri sakytų, kad negali prie jos priklausyti, nes nėra amatninkas-kė, tai, pavyzdžiui, pažvelgime į Phila. lietuvių erdvius nuosa-vus namus, kaip jie puikiai į-taisyti, išgrąžinti dažniausiai savomis darbdėjomis rankomis ir savo gražiausiais samany-mais. Tai ne tik amatninko, bet ir pusėtinai gero inžinie-riaus darbas atliktas. Čia veik visi lietuvių gyvena nuosa-

vuose ir išmokėtuose namuo-se. Taip panašiai ir su kitais užvardijimais. Tai visi esa-me tinkami ir viršminėta sąry-šį prisirašyti. Ir kuodaugiau jame priklausyme, tuo dau-giau ir didesnių gerų darbų nuveiksime visų lietuvių ir Lietuvos labui. Mokestis ypa-tai tik vienas doleris ir metą.

Liet. Versl., Amatn. ir Pro-fesionalų Sąryšis gegužės 30 d. (Memorial Day), Mikalaičio uky rengia didelį nepaprastą pikniką, neva organizacijos "krikštynas". Susirašė daug kumų ir kumučių ir sudovano-jo apie 50 įvairių gražių ir vertingų dovanų, kurios teks atsilankiusiems į pikniką. To-del butinai dalyvaukime tame piknike. Šokiams gros geras orkestras. Bus įvairių gėrimų ir skanių užkandžių. Įžanga tik 25c., vaikams dykai. Pik-niko pradžia 10 val. ryte.

Maloniai kviečia visus Pik-niko Komisija ir Kumai.

Kumas.

New York, N. Y.

Ch. Saladunas dalyvauja
architektų parodoj

New Yorke Radio City bil-dinge dabar yra architektų paroda, kur ištatyti yra atsi-žymėjusių architektų planai, braižiniai ir paveiksai.

Tarp tų architektų dalyvau-ta parodoj ir jaunas lietuvis, Charles Saladunas, kurio tē-vai gyvena Binghamtone, N. Y.

Charles Saladunas lanko mokyklą Pratt's Institute, Brooklyne, N. Y., kur jis pa-sižymėjo savo darbštumu ir gabumu. Architektų parodoj yra ištatyti jo padarytas planas su braižiniais.

R.

Aukos Lietuvos reikalams

Lietuvos Generalio
konsulato New Yorke
aukų pakvitatimas Nr.33

Vilnijos lietuviams

Winnipeg Liet. LLGBF Kom-surinko Kanados dol. 10.75. Ka-nados paštiui diskontuvas 1.21
liko, prisiuntė K. Beniusis \$9.54
Birutės Ratelis, Binghamton, N. Y., vasario 16 min. pelnas, pris.

K. L. Almanas 3.75
Sv. Juozapo parapija, Bingham-ton, N. Y., surinko, pris. K. L. Al-manas 9.13
(ši suma sudaryta: kovo 31 d. prof. K. Pakšto prakalbėse au-kojo: \$5.00 — kun. K. Skripko; po \$1.00 — S. Deveikis, J. Ma-šinauskas ir A. Stukas; po 50c. — O. Alybienė, O. Mikalajūnie-nė, E. Strakalienė, O. Norėkienė, P. Jaskauskaitė, Paplauskie-nė, J. Švareika, A. Lėpa, J. Na-varauskas, K. Čepėnas, M. Prancūnas ir p. Baltrunas; smulk. — \$4.13. Viso \$18.13; išl. — \$9.00; liko — \$9.13)

LDS 98 kuopa, Washington, Pa., Viln. liet. naudai vakar. peln., pris. J. Mitchell 22.00

Lietuvos Dienos Pas. Par. New Yorke Komitetas, New York, N. Y. 116.84

SLA 236 kuopa, Toronto, Ont., Kanada, per SLA sekr. Dr. M. Viniką, pris. kuopos išd. M. F. Jokubynienė 36.93

(ši suma, Kanados dol., sudary-ta: \$10.00 iš kuopos išd.; \$15.95 — pelnas iš kuop. sureng. loter.; po \$1.00 — A. ir E. Frenzellai, P. Karašauskas, A. ir O. Kunu-čiai, J. ir V. Samulevičiai, G. Plenis, J. ir St. Bieliauskai, A. Margiai, A. Augustis, Z. Stankie-nė. Viso \$41.00. Keičiant į USA valiutą, liko \$36.93)

Sv. Pranciškaus Pašalp. D-ja, Great Neck, L. I., N. Y., per W. Bosą 10.35

Liet. Kontraktorių Sąryšis, Bro-oklyn, N. Y., surinko, pris. St. M. Karvelis 550.00

(ši suma sudaryta: balandžio 13 d. bankieto pelnas, drauge su papildymu iš kasos \$300.00; Amalgamated Clothing Workers of America, per gen. menadžerį L. Hollander, aukojo \$250.00)

Baltimore, Md., Liet. Salės B-vė paskyrė pelną iš Liet. kar. žy-gio Vilnui filmos demonstravi-mo — \$15.00; br. Motuzai paau-kojo — \$10.00; viso, per Z. Gap-ą 25.00

L. J. Esunas, Washington, D. C. 5.00
Viso 778.34
Anksčiau skelbta 11,544.97

Bendrai Vilnijos
lietuviams 12,333.51
ši suma pervesta Vyr. Komitetui
Vilniaus Kr. Remti.

Vilniaus Geležiniam Fondui
Lietuvos Dienos Pas. Par. New Yorke Komitetas, New York, N. Y. 116.83

Nuo 1940 metų pradžios gauta
ir paskelbta 19.59

Viso V. G. Fondui 136.42
ši suma pervesta Vilniaus Gele-žiniam Fondui.

PASTABA. — Aukų pakvitatimas Nr. 30, skelbiant \$100.00 auką iš New Britain, Conn., buvo paskelb-to pavarės dalies aukotojų. Da-bar sąrašą papildome: aukojo po \$1.00 — K. Savickienė, P. Paulauskas, P. Giedraitis, P. Narkevičius, A. Zukauskienė, P. Ramanauskas, J. Varkala, M. Daunis, A. Politis, J. Lastauskas, J. Juknelis, P. Gu-dynas, J. Vaznelis, A. Benzevičius, M. Gutauskas, A. Strazdas, K. Na-rusevičius, B. Micunienė, M. Su-tavičienė, J. Raškevičius.

Lietuvos generalis konsulas vi-siems aukojusiems, rinkėjams, bei

Visos aukos, kokios tik šiam konsulate gaunamos, yra siunčia-mos per užsienio reikalų ministe-riją į tuos fondus, kuriems aukoto-jai jas skiria. Čia pridėdamame skelbime sužymėtos aukos yra pas-kirstytos sekančiai: \$5.00 Švento-sios uostui, \$2,000.00 Vilniaus Gele-žiniam Fondui ir \$746.55 Vilniaus Kraštui Remti komitetui.

Visiems aukotojams, rinkėjams ir pasidarbavusiems konsulas nuo-širdžiai dėkoja.

Lietuvos Konsulatas,
100 E. Bellevue Pl.,
Chicago, Illinois.

Karas Europoje

Jei norite žinoti apie karą ir kitus pasaulio įvy-kius, tai skaitykite "Naujienas".

"Naujienos" yra pirmas ir didžiausias lietuvių dienraštis Amerikoje.

Užsirašykite "Naujienas" šiandien. Naujienų prenumerata metams Amerikoje (išimant Chica-gą), \$5.00. Chicagoje ir Europoje — \$8.00.

Money Orderį ar čekį siųskite:

"NAUJIENOS"

1739 South Halsted Street
CHICAGO, ILLINOIS

Susipažinimui kopiją pasiųsime veltui

Prenumeruokite Šią Knygą Dabar

Greitu laiku išeis iš spaudos labai svarbi knyga pavadinata GYVENIMO SAULELEIDIS arba žinios apie balzamavimą ir laidojimą. Knyga įdomi ir kiek-vienam naudinga. Tai bus pirmas toks laidinys lietu-vių kalboje. Kiekvienas lietuvis privalo šią knygą įsi-gyti.

Prenumeratos kaina tiktaai vienas (\$1) doleris. Laidotojams, kurie norėtų pasiskelbt pabaigoje kny-gos tiktaai \$5. Tai yra rinkinys naudingų faktų (duo-menų) šerminio biznio reikalui: laidojimo istorija, papročiai, apeigos, balzamavimas, plastika, kaukės, chemikalai tuomi reikalui, koplyčios, kapinės, mauso-lėjai, deginimas, šermenų kainos, testamentai, teismai ir kitį žinotini smulkūs dalykėliai.

Sužinosite tą ko pirmiau visai nežinojote, o svar-biausia, tai kam priklausio mirusio turtas. Prenume-ratorių vardai ir pavardės bus pažymėta knygoje. Siųskite dolerinę tuojau, nes vėliau knyga bus žy-miai brangesnė.

Iš anksto reiškiu savo nuoširdžią padėką ir užtik-rinimą, kad SLA nariams neteks nusivilti savo prita-rimu, nes aš pats esu ilgametis SLA 38 kuopos narys ir vienatinis laidotojas skelbentis savo profesiją SLA organe TEVYNĖJE.

Prenumeratas siųskite sekančiu adresu:

Joseph LeVanda
337 Union Avenue
Brooklyn, N. Y.

Žinios iš Lietuvos

Lietuvių knygos paroda Maskvoje

Kovo 27 d. Maskvoje buvo atidaryta lietuvių knygos paroda. Atidaryme dalyvavo didelis skaičius kvietinės publikos. Atidarant parodą pasakė kalbas Sovietų Sąjungos švietimo vice komisaras Gavrilovas, VOKSO pirmininkas Kamenovas ir Lietuvos ministras Maskvoje L. Natkevičius. Kalbose buvo charakterizuoti lietuvių knygos augimo keliai ir pabrėžti glaudūs kultūriniai ir politiniai ryšiai tarp Sovietų Sąjungos ir Lietuvos. Parodoje išstatytosios knygos sutalpinotos dviejuose naujojo Vakarų Muziejaus salėse. Paroda dar pagražino eilė grafių ir Petro Rimšos bei Žikaro skulptūrų. Laikraštis "Izvestija" parodos atidarymo progą įdėjo platų straipsnį. E.

Pasitašęs miestas

Kas yra buvęs švėkšnoje prieš kelio metų, dabar atvažiuojant į jį, neturėtų būti atpažinti, nes rastų visai pasikeitusių: miestą centre namai, miestą ir net trijų aukštų, vietose anksčiau įsigalėjusių prekybinių žydų, įsisteigusių verslininkų skyrių, prekyba palaipsniui perėjo į lietuvių prekybinių rankas. Vietoj buvusių 3 lietuviškų krautuvų, dabar jų yra 11, penkis lietuviškos arbatinės, 2 mėsinės, 2 valgyklos, knygynas ir kirpykla. E.

Ukininkų rateliai

Ligšiol atgautoje Vilniaus srity jau įsisteigė 23 jaunųjų ukininkų rateliai, kurie turi 700 narių. Vidutiniškai jaun. ukininkų rateliuose yra po 30—35 narius. Visuose rateliuose yra bibliotekėlės, organizuojami kursai, paskaitos ir kt. Vilniečiai jaunieji ukininkai gauna daug dovanų iš kitų Lietuvos sričių jaunųjų ukininkų, ypač knygomis, ku-

rių čia labai reikalinga.

Lietuvos skautai ir skautės iki kovo 25 d. paaugojo vilniečiams įvairių reikmenų (drabužių, mokslo priemonių, ir kt.) už 31,104.05 litus. Gavusieji aukas atsiunčia skautams ir skautėms nuoširdžius padėkos laiškus. E.

Mažeja Kauno statyba

Lig šiol beveik kiekvienais metais didžiausios statybos vykdavo Kaune. Šiemet ryšium su sostinės įstaigų grąžinimu į Vilnių, statyba Kaune bus mažesnė. Tačiau vis dėlto leidimų statybai Kaune daug išsiimama. Nauji namai bus statomi Laisvės Alėjoje, kai kuriuose neužstatytuose sklypuose miesto centre ir priemiesčiuose. Vilijampolėje, Petrašiūnuose, Palemonė ir kt. vietose prie Kauno ruošiamasi pastatyti kelis fabrikus, miesto savivaldybės statys tris dideles mokyklas, be to bus statoma darbininkų butų kolonija. Šiauliuose ruošiamasi statyti Prekybos Instituto ir Prekybos Mokyklos rūmus, kurių statybą biudžetas numatyta 1 milijonas litų. Šventosios uoste bus statoma eilė valdinių pastatų, žvejų sodų ir privatus namai. Taip pat šiemet be jau pradėto Palangos atstatymo planuojamas atstatymas sudegusių Gargždų, Šilalės, Užvenčio ir kitų miestelių. Jonavoje planuojama statyti didžiulis teatras. Gaiziūnuose, Alytuje ir Naujojoje Vilnioje bei Prienuose įstatymą numatyta įdėti per 35 milijonus plytų. Gaiziūnuose be kt. bus statoma moderni pirtis. Cukraus fabrikui Panevėžyje ir cemento fabrikui Skirsnemunėje jau užsakytos užsienio mašinos. Alytuje bus statomas vietinio tabako apdirbimo fabrikas. Mokyklos statyba, jei tik užteks statybinės medžiagos, bus plečiama visame krašte. Taip pat ruošiamasi pastatyti kelias naujas dideles plynas. E.

Gaisrų nuostoliai

Pastaraisiais ketveriais metais Lietuvoje (be Klaipėdos kr.) gaisrų buta tiek: 1936 m. — 1,705 gaisrai, 1937 m. — 1,487 gaisrai, 1938 m. — 1,496 ir 1939 m. — 1,476 gaisrai. Gaisrų padaryti nuostoliai tais pat metais buvo tokie: 1936 m. — 4,754,200 litų, 1937 m. — 5,709,900 litų, 1938 m. — 8,896,000 litų, 1939 m. — 8,149,100 litų. Didėsni gaisrai pasitaiko miestuose, ypač mažesniuose miesteliuose, kur daugiau medinių namų ir menkesnė ugniagesyba.

Pernai tokių gaisrų buta: Gargžduose, kur vienu kartu sudegė 192 trobėsiai, o nuostolių buta už 1,100,000 litų; Šilalėje — sudegė 56 trobėsiai, nuostolių padaryta 450,00 litų; Užvenčių miestely — 33 trobėsiai, nuostoliai 300,000 litų. Po to praėjusiais metais degtų dar Tverų, Kulių ir Miroslovo miesteliuose, kuriuose sudegė 56 trobėsiai, nuostolių padaryta už 300,000 litų. E.

Domisi amerikiečių veikimu del Vilnijos

Draugijos Vilniaus Kraštui Remti vyr. komiteto posėdy pirmininkas Dr. Navakas padarė pranešimą apie amerikiečių lietuvių didelį susidomėjimą bei susirupinimą vilniečių reikimais. Buvo perskaitytas generalio konsulo New Yorke J. Budrio platus laiškas ir parodyta amerikiečių lietuvių spaudos iškarpa, liečiančių šiuos klausimus. Visos srovės yra vieningai nusistatę, kad reikia stipriai paremti vilniečius. Iki šiol aukos įvairioms progoms buvo renkamos tikrai pinigais, o dabar jau rūpinamasi suorganizuoti ir drabužių, avalynės bei šiaip daiktų rinkimą, ir jiems atgabenti į Lietuvą mašinas pasamdyti visą jurų laivą. E.

PASAULIO ĮVYKIŲ APŽVALGA

(Tęsia nuo 1 pusl.)

prasidėjo. Vokiečiai puola mus kovodami už žutį ar buti. Francija ir Anglija turi turėti pasirėžimo, energijos ir pasitikėjimo".

Hitleris savo kareiviams pasakė:

"Pirmyn į kovą! Mes turime kariuoti už Vokietijos mirtį ar gyvybę".

Bombuoja Franciją

Kuomet į Olandiją ir Belgiją su Luksenburgu įsiveržė vokiečių mechanizuota kariuomenė ir lėktuvai, tuo pačiu tarpu Hitleris bombanėsius pasiuntė į Franciją. Vokiečiai bombas mėtė arti Francijos lėktuvų stočių, netoli geležinkelių junginių, netoli kasyklų ir pramonės centrų. Mėtė bombas ir ant vieno kito Francijos miestelio. Vis daugiau ir daugiau vokiečių lėktuvų pradėjo rodytis Anglijos pakraščiuose. Kaip Francijoje, taip ir Anglijoje krepiama daug dėmesio į apsisaukojimą nuo lėktuvų.

Žmonės pyksta

Pavasaris. Karu paliestoje Europoje gražus oras. Gamta rėdosi savo naujais pavasario rubais. Pražydę alyvos, sužaliavę miškai ir laukai. Pakviptulpėms Olandijos kraštas. Karu nepalietę žmonės džiaugėsi dar vieno pavasario sulaukę. Troško pasigėrėti pirmaisiais pavasario reikšniais. Ypač miestų žmonės, kurie pavasario sulaukę traukia į laukus gamtos gražumui pasigėrėti. Bet čia... karo siaubas. Čia krinta mirtis ir baimė iš padangių. Žmonės piktnasi. Piktnasi, kad turi drebėti ir kraujuose murkdytis. Tuose kraujuose, kuriuos lieja pamišėlio Hitlerio vokiečių vadovaujama tauta.

Kokis bus pasekos

Kokios bus pasekos Hitlerio pradėto "blitzkrieg", tai imis savaitės, o gal ištisus mėnesius kol apie tai bus galima bent pajauti. Jei vokiečiams pasisektų Olandijoje, jie atsidurtų kur kas arčiau Anglijos ir galėtų lengviau ją pulkti lėktuvais. Galėtų net ir savo kareivius Anglijoje išsodinti. Tuomet Anglijos žemėje prasidėtų aktualus karas. Jei vokiečiams pavyktų Belgijoje, jie galėtų apskuti Manigot fortifikacijas ir įsiveržti į Franciją.

Jei sąjungiečiai Olandijoje ir Belgijoje vokiečius nugalėtų, aiškus dalykas, karas dar nepasibaigtų ir vokiečių likimas nebut aiškus. Hitleriui sekasi per septynis pastaruosius metus. Todel sekasi ir jo naciams. Bet jei Hitleriui nepasisektų Olandijoje ir Belgijoje, jis ir jo naciai nukentėtų moraliai. Nukentėtų ir jų karo mašina. Bet vokiečiai tuomet galėtų pultis į kitą pusę. Greičiausia į Balkanus. Todel karas dar tęstųsi. Bet jei sąjungiečiai visur laimėtų, tai tik tuomet jie galėtų vokiečius prispausti taip, kad jiems jau nereiktų daugiau karų kelti. Tačiau, kol kas, nesimato, kad vokiečius būtų galima taip greitai sutruškinti. Tuos vokiečius, kurie pasiryžė arba "visą pasaulį užkariauti, arba patiems žuti".

Chamberlainas rezignavo

Anglijoje buvo kilę nepasitenkinimų laikinai nepasisekimais. Nuo pat Austrijos užėmimo, 1938 metais, Anglija visur Hitleriui nusileido. Hitleris pasiėmė tą pačią Austriją. Pasiėmė Čekoslovakiją. Nuo Lietuvos atplėšė Klaipėdą. Užėmė Daniją. Veik galutinai užvaldė Norvegiją. Šie visi Hitlerio pasisekimai numatyta del to, kad Anglija

laikėsi ramiai, kad pirmiau Hitleriui nešoko į akį. Pagaliau Anglijos žmonių "kantrybė išsisėmė". Netik aukštesnės sferos, bet ir paprastieji Anglijos žmonės pradėjo zurbėti: "Dabartinis kabinetas negali karo laimėti, o Anglijos žmonės negali karo pralaimėti". Viso to bėda mesita Chamberlainui už jo "nuolaidumą".

Praeitą savaitę Anglijos parlamentas Chamberlainą labai kritikavo. Nors jis aiškiai, kodėl Anglija iš Norvegijos pasitraukė, bet parlamento nariuose girdėjosi šūkiai: "Eik lauk!" "Rezignuok!" Po karštų diskusijų, balsavimu reikštą Chamberlaino valdžia pasitikejimas ar nepasitikejimas. Pasitikejimo pareikštą tik 81 balsu dauguma. Po to karšto posėdžio, Chamberlainas dar bandė savo valdžią lėpdyti, bet pamatė, kad prieš jį dar didesnis "bruzdėjimas" reikšiasi. Todel nutarė rezignuoti. Jo rezignacija priimta ir nauju premieru paskirtas buvęs vyriausias laivyno admiras Winston Churchill, 65 metų amžiaus žmogus ir "didelis nacių priešinys".

Naujasis premieras sudarė naują kabinetą, į kurį įėjo didžiama buvusių ministerių. Jų tarpe pasiliekia ir Chamberlainas. Į naują kabinetą taipgi įėjo darbiečių partijos veikėjai. Todel, kaip išrodo, "perversmas" Anglijos kabinete išeis ant sveikatos, nes dabar visoje tautoje pasireikšia vieningumas ir didesnis pasiryžimas nugalėti savo priešą — Hitlerį su jo naciiais ir visu hitlerizmu. Anglijoje dabar eina obalsis: "Kovoti ir dirbti tol, kol tas laukinis žvėris (Hitleris) nebus nugalėtas ir kol Vokietija nebus nuginkluota".

Neutralės valstybės

Praeitą savaitę Italijos studentija sukėlė demonstracijas ir šaukė: "Šalin demokratijos!" Italijos spauda taipgi rėkia prieš sąjungiečius, ypač anglus. Praeitą savaitę nebuvo kitokių ženklų, kad italai pradėtų kariuoti prieš sąjungiečius ar padėtų vokiečiams. Tačiau šios savaitės pradžioje spaudoje rašoma, kad italai "rengiasi". Prie ko rengiasi, nežinia.

Balkanų valstybės: Rumunija, Jugoslavija, Vengrija, Grikija ir Bulgarija dreba, kad karas nepasiektų ir jų. Del to tų šalių kariuomenės veik galutinai sumobilizuotos. Balkanuose prišibijoma, kad jei Italija stotų Vokietijos pusėn, tai pirmiausia pulstų į Balkanus, kur Italija turi nemažą interesų.

Rusija taipgi ne kreiva akimis žiūri į Balkanus. Rusija dabar veda derybas su Jugoslavija, bet jos akys nukreipta į Rumunijos provinciją Besarabiją. Belaukiant laukiamos bėdos, praeitą savaitę rezignavo Rumunijos kabinetas, ir tikimasi naujas kabinetas daugiau atstovaus visas krašto sroves.

Amerikos rolė

Gegužio 10 dieną Washingtono prasidėjo Amerikos žemyno 21 valstybės mokslininkų kongresas. Prez. Rooseveltas buvo prisirengęs to kongreso pirmam posėdžiui prakilba. "Susimaišius" reikalams Europoje, prez. Rooseveltas tapo savo prakalbą svetui nerodė ir pasigamino kitą prakalbą. Jis ir šį sykį pasmerkė Hitlerio agresingumą. Be kita ko, jis pasakė: "Aš esu pacifistas. Aš manau, kad ir jūs, kitų Amerikų piliečiai, esate pacifistai. Aš taipgi tikiu, kad mes,

Amerikų gyventojai, reikalaujame, esame pasiryžę apginti mūsų mokslą, mūsų kultūrą, Amerikos žemyno laisvę ir civilizaciją".

Po to užklausus prezidentą Rooseveltą, ar yra galimybių Suv. Valstijoms įsivelti į dabartinį Europos karą, jis atsakė: "Šia linkme aš nematau jokių atmainų". Tas reikšia, kad Suv. Valstijos pasiryžę laikytis seniau pasiskelbtą neutraliteto. Bet kai kurie tūmytojai mano, jog Suv. Valstijos gali į dabartinį karą įsikišti del šių priežasčių: 1) Jei Vokietija laimėtų Olandijoje ir Belgijoje, tai galinti pasukti link Amerikos žemyno; 2) Olandijos indiškos kolonijos galinčios būti tuo kauku, del kurio ir Suv. Valstijos ir karą įsikištų, nes olandų valdomose Vakarinėje ir Rytinėje Indijoje Suv. Valstijos turi nemažą "ekonominių interesų" ir, sulig Monroe doktrinos, Suv. Valstijos privalo užstoti. Bet į Indijas gražiomis akimis žiūri Japonija, ir jei bent kokia valstybė užstotų už Indijas, Japonija šoktų "ginti jų teises". Taip kad ir čia gali kas nors susimaišyti.

Ar atlikote

savo

SLA.

pareigą?

SLA KUOPŲ IR APSKRIČIŲ PARENGIMAI

AKRON, OHIO — SLA 198, 354 ir DLS 79 kuopos rengia pirmą šių metų pikniką birželio 2 dieną, toj pačioj vietoj, kur buvo rengiami piknikai per kėlia metus, prie State Road. Visi vietos ir apieilinkės lietuviai ir lietuvaitės kviečiami dalyvauti šiame trijų kuopų rengiamame piknike. — Rengimo Komisija.

—
SLA DVYLIKTAS APSKRITIS rengia didelį pikniką gegužio 26 dieną, Verdžiano parke, į pietus nuo Johnston City, Ill., Route 137. Kviečiame visas SLA 12 apskričių ribose gyvenančias kuopas ir jų narius ir šį parengimą skaitlingai atsilankyti. Taipgi prašau kuopas prisiusti po du darbininkus apie 11 valandą išrtyto, nes iš šio pikniko pelno pagelbėsime kuopoms pasiūti delegatus į bušiantį SLA seimą. — Antanas Radziunas, pirm.

—
WILKES BARRE, PA. — Vaikučių vakaras su teatru ir koncertu įvyks sekmadienį, gegužio 19 dieną. Lietuvių Progresyvio Klubo Svetainėje, 325 East Market St. Pradžia 7:30 val. vakare. Įjanga tik 15 centų. Šiame vakare Birutės Vaikų Draugijėlės vaikučiai sulos gražų veiklą "Linksmos Dienos". Visi vietos ir apieilinkės lietuviai ir lietuvaitės kviečiami atsilankyti į šį vaikučių vakarą, juos paremti ir pasigėrėti jų lietuviškais darbais. — Kviečia Komitetas.

MUSŲ PROFESIONALAI IR BIZNIERIAI

MUSŲ ADVOKATAI

Adv. F. J. Bagočius,

"Keleivio" Name,
253 W. Broadway,
So. Boston, Mass.
Valandos kasdien: 9 iki 7.

Adv. K. P. Gugis,

Chicago, Ill. Kamb. 1431-1434.
Namuose: 3323 So. Halsted St.
Ofisas: 127 No. Dearborn St.
Vakaraais: 6 iki 8:30.

Adv. C. Voketaitis,

50 Court Street,
Brooklyn, N. Y.
Tel.: TRIangle 5-3622
Tel. EVERgreen 8-7179

MUSŲ GYDYTOJAI

Tel. Grovehill 1395

Dr. A. L. Yuskas,

Gydytojas ir Chirurgas,
2422 West Marquette Road,
Corner 67th St. and
Artesian Ave., Chicago, Ill.

Dr. G. J. Tarulis,

Osteopatas Gydytojas,
7912 So. Halsted Street,
Chicago, Ill.
Valandos: 10—5 ir 7—9.

MUSŲ GRABORIAI

Tel. Stag 2-0783 Notary Public

JOSEPH LeVANDA

(Levandauskas)

UNDERTAKER

337 Union Avenue, Brooklyn, N. Y.

MUSŲ BIZNIERIAI

A. J. KUPSTIS

SLA NARYS

Tel. So. Boston 9423

322 W. Broadway, South Boston, Mass.

Benedict J. Schegaus

Real Estate & Insurance

Mortgage Loans

195 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Tel.: EVERgreen 7-1241

John Naghten & Co.

Established 1863

Insurance Exchange

Chicago, Illinois

Real Estate & Insurance

Specializuojam: Bizniais,

Gyvenimo Namais ir Farmoms

Mandagus ir Greitas Patarnavimas

322 W. Broadway, South Boston, Mass.

Svaigiančių Gėrimų Krautuvė

JOKUBAS POLANSKIS

45 Christopher Street,

New York, N. Y.

Užsakymai greitai išpildomi

biile valandą

Valandos: Nuo 8 ryto iki 12 naktį

TELEFONAI:

CHelsea 3-9512 — WATkins 9-3282

AMERIKOS LIETUVIŲ DIENRASTIS

VIENYBĖ

Svarbūs įvykiai Dabar Kasdien Atsina

VIENYBĖ skaitydami kasdien sužinosite svarbiausius įvykius kare, Lietuvoje ir visame pasauly.

VIENYBĖ plačiai rėdo apie Amerikos lietuvių veikimą, kėlia aiškėti ir gina tautinius lietuvių reikalus, platina mokslą ir kultūrą, kovoja su lietuvių nutautilmu.

VIENYBĖ kas savaitę leidžia jaunimui puslapį anglų kalba, Moterų Pasaulį, Philadelphiaus žinių ir Kanados puslapius.

VIENYBĖS dienraštis metams siuntinėjamas už \$5.00. Metinė prenumerata išsyk sumokėję dienraščio mėnį gauna dovanoms knygų.

VIENYBĖS vienos dienos laida nemokamai siunčiama susipažinti.

VIENYBĖ turi turtingą knygyną. Reikalaukite katalogų.

VIENYBĖ užlaiko didelę spaustuvę. Spausdina laikraščius, žurnalus, reikalingas kontorams knygas ir atlieka visus kitus spaudos darbus. Visais reikalais kreipkitės:

VIENYBĖ

193 Grand Street,

Brooklyn, N. Y.

VIENYBĖS UŽSIENIŲ INFORMACIJŲ BIURAS. Parduoda laivakortes visų linijų geriausiais laivais. Išrupina dokumentus ir žarengia keleivius į visas pasaulio šalis. Pagaiboti surasti seniau atvykusių laivų vardus ir datas. Iudija įvairius dokumentus, igaliojimus, pirikimo ir pardavimo aktus. Doro nuoraus ir vertimus visomis kalbomis. Persiunčia pinigų ir siuntinius į Lietuvą.

VIENYBĖ TRAVEL BUREAU

193 Grand Street,

Brooklyn, N. Y.

TELEFONAS GALI TIEK DAUG DEL JŲ PADARYTI!

... tačiau kainuoja
labai mažai šį pato-
gumą savo namuose
turėti

► Telefonas gali sutaupyti jums žingsnius ir laiką kiekvieną dieną. Pavyzdžiui, kada jūs turite mažai laiko ar kada blogas oras, reikmenis galite nusipirkti patefonuojant į krautuvę. Jūs taipgi turėsite daugiau laiko sau, jei naudosite telefoną ko nors sužinoti, užkviemtams, darymui susitarimų iš-

anksto, sužinoti, kas rodoma judžiuose pirmo žinio ir juos. Turėdami telefoną, malonių ir lengvų būdu galėsite palaikyti artimus santykius su draugais, giminėmis ir pasitarkiusiomis biznio progoms — o skubiuose atsitikimuose telefonas yra neįkainojamas. Jei jūs neturite telefono, kodėl neužsisakyti šiandien?

NEW YORK TELEPHONE COMPANY

MAŽIAU NEGU 3 PENKTUKAI PER
DIENĄ PALAIKYS TELEFONĄ JUSŲ NAMUOSE
— UŽSISAKYKIT ŠIANDIEN!